

VOL. 2

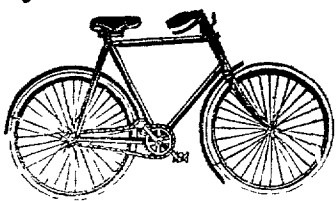
జేన్వ వట్టణము 1915 సం॥ జూలై నెల 10 వ తేది శనివారము

No 87

నంపుటము. ౨

రాక్ష స నా మ స ం వ త్త ర శ్రేష్ఠ మా స బ హు శ చ తు త్త శి రర.

సంచిక ౮౭

బైసిక్లస్ అస్సరకములు మావద్ద చౌకగా దొరకును. వాటి సామానులు:— టైర్లు, ట్యాబులు, మొదలైనవన్నియు మావద్ద మిక్కిలి సరసము గనుక వెంటనే వ్రాయుడు. గ్రామోఫోనులు కావలసినవారు మమ్ము విచారించుడు.

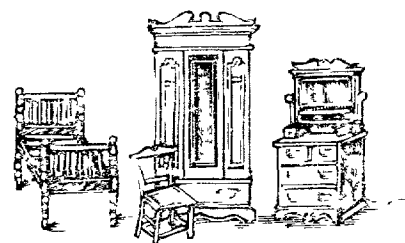
జేన్న వట్టణం నుండి ఎప్పుడు ఏ వస్తువు కావలసినను మారు వ్రాయుడు. వెంటనే పంపెదము. మదరాస్ స్టోర్సు సప్లయింగ్ ఏజెంట్స్, 15 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ప్రశస్తమైన కలప వచ్చియున్నది

వలయువారికి యిదియే మంచితరుణము. తక్కువధరలకు కొద్దికాలము మాత్రమే విక్రయించబడును.

మానద్రుత ఇవ్వడే బర్మాదేశమునుండి నాణ్యమైన పేటకలప, పింకడేబాతికలప మర్చి ఎంగ్ అనుపేరుగల యెర్ర కర్ర మొదలుగాగలది అనేక వైభలువారిగా, అనగా పలకలు రవునుకర్రలు, వాసములు, చాబా కమ్మలున్న, కిటికీలు ద్వారములు మొదలగువానికి వుపయోగించు కమ్మలున్న, స్థంభముల దూలములు, రివాల్వింగ్ వుపయోగించు పలకలును బంగాళాపెంతును బిల్డెంతును గూడ నేయుటకు వుపయోగించి రీపరు బద్దలును విస్తారముగా కమ్మటచేత సలము భారీ చేయుటకు గాను కొద్దికోజులుమాత్రము చవుకగా విక్రయించుచున్నాము. ధరలు తెలియగోరువారు ఇట్లు వ్రాయవలెను. ఆచంట సుబ్బారాయుడుగారు. కంట్రాక్టరు లున్న రైతులు, కాకినాడ.

Why spend more when you can get all your furniture here such as Chairs, Almira's, Tables etc. We can Satisfy you in all respects.

Bed Room Suite
D. P. ROW & Co.,
CABINET MAKERS,
General Patters Road,
Madras S. E.
ILLUSTRATED CATALOGUE POST FREE

ఆరు క్రొత్త గ్రామ ఫోను రికార్డులు

జూలై నెల జాబితా నుంచి ముఖ్యముగా ఏర్పరుపబడినవి

10 అంగుళములు-ఉభయ పక్షములు పాటలు గలవి

వనజాక్షి

8-13703 తారు-మారు-లాడే-వేమి.	నాటకురంజి (జావళి.)
8-13709 సఖి-ప్రణా.	జంఘూటి (జావళి.)

12-13135 వి.పి.తల-చిక్కు-తీసి.	వియ్యంకుల ఎగతాళిపాట
12-13136 వదినె-లందరు-వచ్చి.	..

జింజ్రము

పి. ఎస్. రాములు — హార్మోనియము.

8-15075 నను-బ్రోవ-సీకింత-తామసనూ.	ఆభోగి.
8-15079 సారసాక్షి-జాల-మేల	తోడి.

వల్లూరు జగన్నాథరావు

(వెంకటరామయ్య నాటక కంపెనీ, కాకినాడ.)

12-12661 నవ్వు-పాట.	(Laughing Song).
12-12664 నారదుని-భూలోక-పంచారం.	Comic.

బల్లారి సరసనినోదినీసభ

8-14191 విధి-నశంబున-చీ-చచ్చితి.	కానడ.
(వి. క్రీనివాసరావు గిరిమూచాడు)	
8-14528 శ్రీ-వర-ముని-జనిత.	చక్రవాకం-మంగళము.
(అందరు పాడునది)	

బి. జి. తాయి

9-13447 ముందు-వెనుక-అనరొ.	దర్బారు-ఆది.
9-13455 ఏ-కామిని-గోధించెనో.	నాటకురంజి-ఆది.

స్పెన్సరు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్, మదరాసు

Sole Distributors for Southern India & Hyderabad

SPENCER AND Co. Ltd., MADRAS.

కలగూగంప

సంగం చాగ్గ మూడి బుట్ట.

బాబూ, మా గ్రామము ప్రక్కనే కొమ్మమూరు కాలు గుంటూరునుండి తెనాలికి కట్టే వాకే మా గ్రామం. గుంటూరు తెనాలికి కట్టే బొంబాయి రహదారి కొమ్మమూరు తెనాలికి కట్టే మార్గము. మా గ్రామము ఈ రైల్వే పులి యింట్లోనుండి వచ్చేపోయే వాళ్ళు దిగిన గొడ్డునెడల బహుశంబుగా ఉంది. బాబూ, యీ గొడ్డు వారు రైల్వే మార్గము వెళ్ళుచుంటుంది. అయితే ఏమి, బహుశంబుగా వుండండి. రైల్వేలకు ఇంజనీరులు వచ్చిస్తే ఎంతసార్లునుగా వుంటుంది. దీనికి ఎన్ని సార్లుండి అట్టియి ఇంజనీరు, విశేషాచరణ? తహస్సీలు దాల్చకు వచ్చిస్తూ ఉంటే, పుజలు చెప్పకొవడము అంతేకాని శరేలేమిపోనీ. దీనిద్వారము వాళ్ళు వేరుమాడదా? లోకలో ఫండు వాళ్ళు వేరు మాడదా? మా కేటబట్టింది. మా కేటబట్టింది.

* * * * *

ఎవరికి ఇట్టింది? ప్రజలకు ఇట్టింది వచ్చిపోయే గుర్రపు బల్లకు, యెడ్ల బల్లకు పనులకు ఉట్టింది. ఏమంటే ఏమందితే. మా ప్రాభు కర్మము! ఇట్టా ఎన్ని రోజులు మా కష్టాలు పడాలి. ఎప్పుడు వెదగొర్రకు బుద్ధి వుట్టుతో. అంతా దేవుడిదే. యేం జేస్తాము.

* * * * *

మా పూర్వో లైబ్రరీకుండా, బాబూ, ఇది వెట్టి రెండు నెలల వద్దకు కొంటూ అప్పుడే 500 పుస్తకాలంట, నలభై మంది సాంఘికంలుంట. బతే బాగా జగగుతుందండి బాబూ, ఇది మా పూర్వో చాలా పుస్తకాంగం. వీరవాణ్ణంతు మండికి అక్కోకు వచ్చింది. ప్రతివాడు ఎన్ని పుస్తకాలని కొంటాడు. ఇట్టా ప్రతి పూర్వో వుంటే ఎంత బాగా వుంటుందండి బాబూ. దారిమూలంగా ఎంత విద్యార్థిగ్గుద్ది, ఎంత దేశోపకారము. ఎంత జనోపకారము. ఇంకా చాలా ఉంది. అదిగాక లైబ్రరీలకు మా వారు ఏవో 3 పుస్తకా అచితంగా ఇస్తారంటుంది జుట్టితే ఆ వచ్చింది. 1 కొత్తవారి కంజానుకృతిక. 2. శ్రీ సంగమేశ్వర శతకము, 3. శ్రీ సంగమేశ్వరమహాత్మ్యము. అనే పుస్తకాలు ఇస్తారంట. పోస్తేజికి రుక్మి 0-1-6 తేలియి పంపాలి కాబోయి.

* * * * *

చాలా నేపయింది నేను వచ్చి. కూర మీ కట్టుండో. ఏమోతేండి. ఈ రోజుకు ఎట్టాకొట్టా యీమూరతో సరిపించండి. నాకు శలవు.

మదరాసు అందు సదరక్ మహారాష్ట్ర రైల్వే కంపెని లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకా కార్పొరేటును కాబడినది)

నోటీసు

మదరాసు అందు సదరక్ మహారాష్ట్ర రైల్వే గుంతకల్లుజల్లా బేతంచర్ల రైల్వే స్టేషను వద్ద బేతంచర్ల రాళ్లను (Slabs) సప్లయ చేయుటకుగాను టెండర్లు పెట్టుకొనవచ్చును. ధార్వారులో నుండే డిప్యూటీ చీఫ్ ఇంజనీయరు వారు 1915 సంవత్సరము జూలై నెల 20-వ తేదీవరకు టెండర్లు తీసికొనెదరు.

2. ధార్వారులో రన్న డిప్యూటీ చీఫ్ ఇంజనీయరు వారి ఆఫీసుకు గాని గుంతకల్లు డిస్ట్రిక్టు ఇంజనీయరు వారి ఆఫీసుకుగాని ప్రాతములముగా విజ్ఞాపనము పంపుకొని ధార్వారు 1-కి ఒక రూపాయిచొప్పున చెల్లించినట్లుయిన టెండరు ఫారములు దొంగిలవు. నిర్ణయించబడిన ఫారముల మీద వ్రాసి పెట్టుకొనబడని టెండర్లు అంగీకరింపబడవు.

3. టెండరులను పంపుకొను కవరులపైన "గేజెట్ చర్ల రైల్వే స్టేషను వద్ద బేతంచర్ల రాళ్లను సప్లయ చేయుటకు టెండరు" అని వ్రాసి ముద్రలు వేసి డిప్యూటీ చీఫ్ ఇంజనీయరు వారి విలాసము వ్రాసి ధార్వారుకు పంపుకొనవలయును.

4. అన్నిటికన్న తక్కువయగు దానినిగాని లేక వారి టెండరు నమూనాను కంపెనీవారు అంగీకరించవలసి బాధ్యతను నడిపించుదు.

Wanted.

కావలెను

ఆంధ్రదేశము నందలి ప్రతి తామ్రా గ్రామము నందును ఆంధ్రపత్రిక పత్రికమున కొత్త చందాదార్లను జేర్చు ఏజెంట్లు కావలసి యున్నాను.

1915 వ సం॥ డిశంబరు ఆఖరు లోపల ఆంధ్రపత్రికకు కొత్తచందాదార్లను చేర్చగలిగిన ఏజెంట్లకు మామూలు కమీషనుగాక నీ క్రిందివిధముగ ప్రత్యేక బహుమానము లీయబడును.

100 చందాదార్లకు చేర్చగలిగినవారికి	రూ 50-0-0
50 " " "	20-0-0
25 " " "	8-0-0
ఏకరుస రెండు నెలలలోపై 25 గురు	10-0-0

సొమ్ము చెల్లించువారు మాత్రమే చందాదార్లుగ నెన్నబడుదురు.

వారపత్రిక చందాదారుకు దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారుకు ఒక్కరుగను, దినపత్రిక 6 మాసముల చందాదారుకు ఇద్దరుగను, 12 మాస చందాదారుకు 4 గురు గను నెన్నబడుదురు.

మాదగ్గర ఏజెంటులీస్తులో చేరినవారికి మాత్రమికమీషన్ నన్నయించును.

సమర్థులగు వారికి నలయునేని, పిమ్మట అమ్మి తాంజనము డిపోవారి యకాషధముల యేజెన్స్ గూడ సేవగలుగును మేనేజరు.

కావలెను

బ్రాహ్మణ కోడూరు గోక్లేహయ్యర్ క్రేడ్ ఎలిమెంటరీ పాఠశాల కొఱకు ప్రధానోపాధ్యాయుడు (Head Master) మెట్రిక్యులేషన్ ట్రైనింగు ఫ్యాసు అయినవారు కావలసియున్నది. జీతము రె. 1-కి రూ 35 45లకు తక్కువ లేకుండా అగ్నతను బట్టి యివ్వబడును. అనుభవము గల వారికి ఆధిక్యతయివ్వబడును. జూలై 1 తేదీన పాఠశాల ప్రారంభింపబడినది. జూలై 15-వ తేదీ లోగా దరఖాస్తులు చేరవలయును.

గోక్లేహయ్యర్ క్రేడ్ ఎలిమెంటరీ పాఠశాలకమిటి బ్రాహ్మణ కోడూరు. (Via Ponnur)

కొత్త రీతిని అనుసరించి చేయబడినది. కామినియా ఆయిర్, రిజిస్టర్డ్

ఏ స్త్రీలకు తమ పెండ్లుకల నుండరముగా ఉంచుకోవలెనని, రాలిపోవుటనువలె నివస, బజారులో దొరకదు నూనెలనువాడకూడదు. ఎందుకనెన పెండ్లుకల యేకారణము కల్ల రాలిపోవుచున్నవో అది తెలియనిమాదిరి తయారుచేయుచున్నార. ఈసంగతి స్త్రీలు ఆలోచించవలయును. ఈ కామినియానూనె మూలికలనుండి నూతన సంశోధనప్రకారము తయారుచేయబడియున్నది. ఈనూనె పెండ్లుకలను రాబ్బు పురుగులను నశింపజేయును. దాని వలన పెండ్లుకల రాలక తిరిగి వెరుగుచుండును. ఈనూనె పెండ్లుకలను పట్టువలె నున్నగ చేసి మెడకను చల్లగానుంచుచున్నది. ఈనూనె విద్యార్థులకు ఒక వరదాపమైయున్నది. ఊరుపేట తెలియని యెటువంటి పల్లెటూరివానికిగూడ కామినియానూనె తెలిసియేయున్నది. దానిని తెలియనివాడొక్కఁడున లేడు. అది పెండ్లుకలకు వికంగలాడునట్టి సహజమయిన కల్లని మెండగు కలిగించి కర్రనున్ననకు చూపపుట్టింది మెడకికొత్త సాంపుగాబ్బి మిక్కిలి యింపయి నువాడన మిక్కిముగా గలిగి యుండును ఇది అన్నిటికంటె ఎక్కువమగుటంబట్టి మెనురునందు ఒక బంగారుపతకమును, అలహాబాదు వస్తుప్రదర్శనమందు ఒక యోగ్యతా పత్రమును గొనంగియున్నాడు. మఱి మునుముకోకయే వేలకొలది యోగ్యతా సాక్ష్యములు మాకు కచ్చుచున్నవి. కామినియానూనె లోనుముక్క గుణమును పరీక్షించుటకు అరకాష్టాంపు

పాపినుడు ఒకసారికి ఉపయోగింపదగినంతమాత్రముగ ఒకబుడ్డి త్రైపు ఇవాముగా పంపబడును. తెల సీసా 1-కి రూ 1-0-0 మూడి సీసాలకు 2-10-0 వి. పి. ఖర్చు జేసు (ప్రతి బిల్లరదుకానులలో దొరకును.)

సోశో ఏజెంట్లు:- ఇంస్టిట్యూట్ ఆఫ్ కంక డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 153 జూమారుమనీను, బొంబయి.

మదరాసు ఏజెంట్:- ఈ. జి. పి. యే. థామస్ మూర్తి, నెం. 23, చై. కాబజాత్ గోడ్, పూలంగడిసమీపము, మదరాసు.

మదరాసు అండు సదరక్ మహారాష్ట్ర రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

ఇన్స్ట్రక్షన్లు ఇంకావచ్చును కాబట్టి

నోటీసు

ఉపయోగకరములగు టెక్నొకొయ్య

కోతముక్కుల విక్రయము.

మదరాసు అండు సదరక్ మహారాష్ట్ర రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్ వారి పెరంబూరు కర్మాగారము లలో నున్న యాక్రిడి వివరింపబడిన తూకముగల ఉపయోగకరములగు టెక్నొకొయ్య కోతముక్కులను కొనుటకు టెండరులు కోరబడుచున్నవి.

వివరము	కొత్తమునకు సిద్ధముగానున్న సుమారు ఉజ్జాయింపు మొత్తములు	ఏకాక
"సి" రకము టెక్నొకొయ్య కోతముక్కులు (అనగా థిన్నెస్ పరిమాణములు గల కోతముక్కులు)	360 టన్నులు	11

2. టెండరు పెట్టుకొనవలసినవారు పెరంబూరు కర్మాగారములో, 'వర్క్స్ మేనేజరు' గారికి విజ్ఞాపనము చేసికొని కొనబోవు కోతముక్కులను చూడవచ్చును.

3. అంగీకరింపబడిన టెండరుదారు, నెల ఒకటింటికి 30 టన్నులకు తక్కువగాని లాట్సులాట్సుగా యీ టెక్నొకొయ్య కోతముక్కుల (సి. రకము)కు డబ్బు చెల్లించి బిప్పగించు కొనవలయును.

పెరంబూరు షాపులలో (వేలిబిడ్డి) తూనికను అంగీకరించవలయును.

4. లోకో అండు కేరేజీ సూపరింటెండెంటు వారి ఆఫీసులో ఎంతమొత్తపు కోతముక్కులకు డబ్బు చెల్లించుచున్నాడో అంతమొత్తమును అట్లు చెల్లించిన 15 రోజుల లోపల, బిప్పగించుకొన నంగీకరించవలెను.

5. ప్రతి టెండరుతోను రు 200 ధరావతు పంపబడవలెను. ఈ సామ్మను మదరాసు అండు సదరక్ మహారాష్ట్ర రైల్వే కంపెనీ వారి పెరంబూరు కర్మాగారములో (చేంకులలో) గాని రాయపురంలోని కంపెనీ వారి కేసియరువారి వద్ద గాని చెల్లించి రసీదుపుచ్చుకొని ఆరసీదును టెండరుతో జతపరచి పంపుకొనవలయును. అంగీకరింపబడిన టెండరు దారునకు వారు చెల్లించిన ధరావతు సామ్మను తిరిగి యివ్వబడును అంగీకరింపబడిన టెండరుదారు తొలగాకు ధరావతసామ్మను మూతము ఒడంబడిక వరతులను సరిగా నెరవేర్చుట కయి హామీగా నిలుపుకొనబడును గాని టెండరు దారు అట్లు నెరవేర్చుటకు తప్పిపోయినప్పుడు, రైల్వే కంపెనీ వారు యీ విషయమున తమకేవిధముగ నప్రమేయిగ నున్నది ఋజువు పరచవలసిన, ఆవశ్యకత లేకనే, యీ ధరావతు సామ్మను నడులుకొనవలసి యుండును.

6. 1915 సంవత్సరము జూలై నెల 26 తేదీ సోమవారము సాయంకాలము 4 గంటలవరకు "ఎటెంటు" వారు టెండరులను తీసికొనెదరు పంపబడు టెండరులు, "ఎటెంటు మదరాసు అండు

సదరక్ మహారాష్ట్ర రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్; రాయపురము" అని చిరునామా వ్రాసి పంపబడవలయును. మఱియు ఆకవరులపయి, "టెక్నొకొయ్య కోతముక్కులకు, టెండరు" అని ఎర్రసిరా తో వ్రాసి పంపుకొనవలయును.

7. ఏటెంటువారు, అన్ని టెండరులలో పెద్ద మొత్తముగల దానినిగాని, లేక ఏటెండరు నయిన గాని అంగీకరించవలయునను నిర్ణయము లేదు. ఏటెండరునైనగాని, పూర్తిగాగాని, కొంతభాగమునుమాత్రమేగాని, అంగీకరించుటకు హక్కును గలిగియుండురు.

47

సానిక వార్తలు

విక్టోరియా హాల్ లో ప్రకటనాటకము :—
నేటిరాత్రి 9½ గంటలకు.

నిమ్న జాత్యుద్ధరణ సమాజము :— ఈ సమాజము క్షుణ్ణున శత్రుదళము 8 గంటలకు నిమ్న జాతుల స్కూలు మండలమున (వ్యాసరామదేవ) స్వామి బ్రహ్మసంధ్యులగారు "వ్యాసముని" గురించి యవస్థనింతురు.

శారదా సంగీత సభ తిరువల్లిక్కే :—
11-7-1915 క తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంకాలము 4 గంటలకు తిరువల్లిక్కేలో వీరరాఘవ మొదలిడి థియేటరు 81-82 నంబర్లు గల శారదా హాల్ లో బెంగళూరు తాయి పాటకచేరీ జరుగును.

దీపములు పెట్టువేళ :— (11-8 తేదీ) 7-గం. 8-ని

వైలాపూరు సంగీత సభ, వైలాపూరు :—
ఈ సభకు శత్రు 4½ గంటలకు గోపాలనాయకుడు స్కూలులో మొదటి పర్యాయముగ శ్రీమతి సరస్వతీబాయిగారు "ద్రాక్షిమాన సంకతుణము" ను గురించి కథా కావ్యే పడు జేయుదురు.

వృత్తాంతములు

ఒక హిందువును దొంగిలిపోవుట :— లాహోరు వద్ద పాత్రీ గ్రామములో పాత్రీ పెట్టుకొని వ్యాపారమువలన జీవించుచుండు ఒక హిందువుని కొందరు మహమ్మదీయులతో నచ్చి తీసికొనిపోయిరి. అదిని 1600 ల. రుకును విచ్చినగాని నడలవను మహ్మదీయులు.

బీహారు విశ్వవిద్యాలయము :— బీహారు విశ్వవిద్యాలయపు ఏర్పాటు శివుడు ఇండియా దొరతనమువారి ఆలోచనకొద్ద నున్నది. ఈ విశ్వవిద్యాలయము డక్కా విశ్వవిద్యాలయమువలె మతభేదము ననుసరింపక, దేశ భేదము ననుసరించును.

మద్రాసు భజనసంఘము, సింగ :— ఈ నెల 4 తేదీ మద్రాసు భజనసంఘముయొక్క ప్రథమ సాంత్వనీ కోత్సనము సంజాతీలో గావింపబడెను. ఈ సంఘమును ఇటీవల మద్రాసు హిందూ సోషల్ క్లబ్బులో తేల్చిరి. 4 తేదీ యంద యును. 7 గంటలకు ఆభిషేకమున, 70 మంది సమారాధన జేసిరి. మధ్యాహ్నమున భక్తినిగూడించి ఉపవాసమున బడెను రాత్రి 11 గంటలకు భజనతో గాలముపుచ్చి సంత్రమమున జాలించిరి.

దేవారాధనము :— గతించిన దుర్గాదేవిపండుగ దినములలో గణపతి కృష్ణవేదమును హోమగుండమువద్దకు పోయి దేశతత్ సాష్టాంగము స్కారమున జేయుచుండెను. అప్పుడు పాగా నాయకుడు మఱియుకను గలగల వచ్చి గణపతి చెంపమీద కొట్టెను దానికి గణపతి శోషించి పాలాను ధిక్కరించెను పాగా బలవంతుడగుటచే గణపతిని ఎత్తి భగభగమును గుండములో పడచేసెను. ఇంకొకవల గలిగిన గాతములకు మధ్య కొనుట గణపతి రెండు నెలలు ఆసుక్రియించుండెను. దీని విషయమై మొన్నకు మంగళవారమున ఫిర్యాదుకాగా పాలా తననెరవను నొప్పుకొని తానెప్పుడు త్రాగియుండుటచే తనకు నొడలు తెలిపబడుండెని తుమాపణము చెప్పుకొనెను. ఈ భేదమునకు పాలాకు ఒక దిము చెనా లలో నంతుటకు రూ. 75 జమానా యిచ్చుకొనుటకున అజ్ఞాపింపబడెను. దీనిలో రూ. 50 లు గణపతి కేటించిరి.

పోలీసువానిని కొట్టినందునకు శిక్ష :—
పోయిన 12 తేదీని పొట్టియ్యను ఇబ్రహీము సాహెబ్ బీరు కలిసి పోట గోవిందస్వామియను పోలీసుభటుడు రస్తాను కాపువల చేయుచుండగా, ఆ చెత నొక అల్లరి విన నయ్యెను. దానిని అణచుటకు గోవిందస్వామి అచ్చటకు పోగా సింగగళు ఎవరినో యేమేమో తిట్టుచు దిగ్గంగా కేకలు చేయుచుండెను. గోవిందస్వామి సింగ కేకలను ఊహించుచును మందలించగా, సింగు పోలీసుగోవిందస్వామిపై బడి దౌర్జన్యము జేసి అతనికొంతును జింపిచేసెను. ఇంకొక మఱియొక పోలీసుభటుడు వచ్చి సింగరేలును లోబరచుకొని స్టేషనుకు గొంపోయిరి. ఇందుకు మధ్యయింపు ఫిర్యాదుకాగా రూ. 30 జరిమానా యిచ్చుకొనుటకుగాని, లేక ఒకమాసము కఠినశిక్ష ననుభవించుటకు గాని తీర్పుచేయబడెను.

ఇప్పుడు సింగరేలు తిరిగి పోలీసుభటులపై నెనను, మరియొక ఇండ్ల పిల్లలునైనను ఫిర్యాదుచేసి హాజరుపరచుట జూరచేసెను.

గవర్న మెంటు ప్రయినింగ్ స్కూలు విశాఖ పట్టణము :— గతనెల తే. 30 దిన, విశాఖపట్టణము ప్రైవేటు సింగ్ స్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయులగు చ.రా.గ. మహాకావి సుబ్రహ్మణ్యముచతుల వి. ఏ. యల్. టి. గారు నెల్లూరు బదిలీ అయి చతుసమయమున వారిని సస్పానించుటకు స్కూలు హాజరునందు విద్యార్థులందరూ రాజాక్రి విక్రమభీరవరృగాని యాధిపత్యము క్రింద పెద్దసభ నొక దాని గావించిరి. వారు పాఠశాలయందు స్వల్పకాలమునందే దాని కన్నెత్తి తీసికొని దెచ్చినవిధము, అహోరాత్రములు పాటుపడి తోపముల నెల్ల కడు సమర్థతతో సరిపెంచిన తెరంగు, ఇవి యన్నియు వారి మనోశక్తిలక్ష్యము, ఉత్సాహము, బోధనానైపుణ్యత, శాంత స్వభావము, బుద్ధిశక్తి, కరుణ మొదలగు సుగుణములను చాటుచున్నవి అనేకులు సంప్రదనము జేసి, చెప్పి పురము, నెల్లూరు పురములందు జరిగిన విద్యావిషయక వస్తుప్రదర్శన సభల యందు వారు గాంచిన ప్రఖ్యాతియు, ప్రారంభ విద్యాభివృద్ధి విషయమున వారు చేయుచున్న కృషియు పలు తెరంగుల ప్రోత్సముచేయుబడియె. త్వరలోనే పూర్ణాంగస్థము పరమేశ్వరుడగు హిందూల అందరను ఏకగ్రీవముగా నుడి విరి. ఇండుట శ్రీపంతులుగారును యుక్తమగు సమైక్యమొసరిరి. అగ్రాసవాధిపతిగారి అంత్యోపన్యాస మై:పిదప సభ ముగింపబడియె. శ్రీపంతులుగారు విచ్చేయుట వింకలు గావించుట, హరికథలుచేయుట, వీణపాటలు జరుగుట మొదలగు కేవలం ఎల్లరకును వాయించుటల యడ లు బ్రకటింపుచున్నది. సభాకాలమున సస్మాన నవరత్నములు చదువబడియెను.

బదియే డ్ల వృద్ధకన్యకకు వివాహ మహాత్మ్యము :— గతీకనరాజ్ కిల్లాలో ధరికటటుంబములో జేరిన మినుక్యల్లోని బెనెజుమిమను కిరస్తానియగు స్త్రీనైన వివాహమాడెనుట క్యల్లోకన్యకు 50 యేడ్లు వయసు స్త్రీనైననకు 60 యేడ్లకలవు. క్యల్లోకు రాదులకుల ఆస్తి కలదు. స్త్రీనైన సామాన్య కల్త్రాక్షరు. ఈ ఆసమానసంబంధమును తెలియపరచుచు క్యల్లోవాయొక్క బంధువులు ఆమెకు మతి స్థిరము లేదనియు, వివాహసంబంధమును విడదీయుమనియు అధికారలను గోరినారట.

దశకుమార చరిత్రము.

అయ్యా,
దశకుమార చరిత్రమును గూర్చి మీ యొక్క తేదీ ప్రతి కల్లో రాజమండ్రి విద్యార్థి వ్రాసినదాని జదివితినీ. ఎంతో కచ్చటి పురాతన తాళిపుస్తకములను సంపాదించి సాహిత్యమును చక్కచెడిచి వ్యవస్థాపకముల కోర్చి పూర్వకవి ప్రణీత గ్రంథములను నేను, ముద్రింపించి ప్రకటింపగా, ఇతరులు వారి నవయాసముగా మరల ముద్రింపించి ప్రకటింపుచు వచ్చినందున నే నట్టి పుస్తకముల పునర్ముద్రణ మన మానకొంటిని. అట్టి పుస్తకములలో దశకుమారచరిత్ర యొకటి. ఆ పుస్తకము లొక్క ఫారము తక్కువగా నుండు ప్రతులు నాయొద్ద నున్నవి. ఆ పుస్తకము మిగిలిన ఫారమున నాలుగు దినములగా ముద్రింపించి పుస్తకమును లభింపజేయెను. (పుస్తకము నెల పోస్తే గాక పండ్ల డబ్బము)
7-7-15. కందుకూరి వీరేశలింగము,
రాజమండ్రి నగరము

జూబులు

విశేషములకు ప్రకటన.

మనవాని, ఒకవిశేషము (అంగలూరు) ఒకవిశేషము (గాజుపాండ్రవము):— ప్రకటింప లేనందుకు చింతించుచున్నాము.

స్వామివాది:— విషయమిదివరకే ప్రకటితమయినది. సంపాదకుడు

I

శ్రీరాజరాజ సర్వేంద్రాధిభాషా నిలయము

అయ్య, పేటిదినము సాయంత్రము 6 గంటలకు మాభాషా నిలయ పోషకలలో నొక్కరగు మ॥రా॥ పింగిలి వెంకటరావు

చెప్పి దేశములగు నైజాంరాష్ట్ర శాసనసభాసభ్యులగు నభ్యుదయ నియమపరిషత్తున నిలయపు సభ్యులు తమంతోషమును వెల్లెలుచుటకు సభజూపిరి. సభ్యుల యనుమతిని మ॥రా॥ యారాజుగారు బలరామయ్యగారి గౌరవార్థిపత్యమును వహించిరి. మొట్టమొదట నిలయపు కార్యదర్శి మ॥రా॥ మాదిరాజు, రామకోటిశ్వరరావుగారు ఉపన్యసించుచు దేశములు గాగు ఈపదవి నొందుటకు పోగులగు దేశపును వారి యాచార్యాది గుణముల గొనినూపిరి. ఆ ప్రసంగ మన కలయపు పోషకులకు ఈసాసను దొరకుటచే నిది సంగోష దినమని తెలియబరచిరి. తరువరి మ॥రా॥ గురురాజరావుగారు పర్యవేక్షించుచు ఆంధ్రభాష కక్షాసాంస్థితిలోనున్నదని సహాతుకముగ మచ్చటించుచు ఈకారత తీర్చుటకు ప్రయత్నములు చేయగలరని నమ్మకలనెనదని తెలిపిరి. మరియు దేశములుగానికి ఆంధ్రభాషయందు సభిమానము మొదలగు నిదర్శనముగ గల్గెనునైన తమకొమారుని వాచాకాము నొకపుస్తక భాండాగారము స్థాపించిరియు, ఇంకను వెన్నియో నిదర్శనముల చూపించిరి. తరువరి ఆ గౌరవార్థిపతిగారి అత్యోపన్యాసముతోను సభ్యుల కరతాళభ్యులుతోను సభ ముగింపబడియె.

మానుమకొండ. మొట్టమొదటి రాజము సహకార్యదర్శి.

II

కృష్ణా తాండ్రకొ డివిజన్ లోని తూములు.

అయ్య, ఈ డివిజన్ లోని కాలవలకు ఉన్న తూములు మూడు

యగా విభజింపబడియున్నవి. ఏదనగా, 1. గాజు తూము, 2. తాటి తూములు, 3. పందిరి తూములు. ఈ తరగతు గాజు తూములు మాత్రము డి. పి. డబ్లియు. అధికారుల క్షమము చేయుచును. ఈ గాజు తూములు 6 అంగుళముల తూములని, 9 అంగుళముల తూములని, యీ ప్రకారం డి. పి. డబ్లియు. వారతూముల లెక్కలలో కొల్లలు చేయబడియుండును. మిగతా తరగతుల తూములు అనగా తాటి తూములు, పందిరి తూములు వీరికి ఏ విధమైన కొలతలు డి. పి. డబ్లియు. వారి లెఖలలో నమూదు చేయబడి యుండవు. ఇందుచేత 2, 3 తరగతుల తూములు కొన్ని చిన్నవిగాను, కొన్ని పెద్దవిగాను ఉండును, గాజు తూములు మాత్రము డి. పి. డబ్లియు వారి లెఖలలో కొల్లల ప్రకారమే ఉండవలెను. డి. పి. డబ్లియు వారి లెఖలలో ఏ కాలవమీద, ఎక్కడెక్కడ, ఏ తరగతి తూములు ఉన్నదియు డి. పి. డబ్లియు అధికార్లకే తెలియను. కొద్దిగనో గొప్పగనో రివిన్యూ అధికార్లకును తెలిసియుండవచ్చును. కాని మా రయతులకు ఏ మాత్రమును తెలియదు. ఇప్పుడున్న తూముల రేపు మరయొకరు వచ్చి తమ లెఖలలో లేని తీసికేయించవచ్చును. ఈ లోజున తాటి తూము ఉన్న ప్రదేశమున రేపు గాజు తూము ఉండవలెనని చెప్పవచ్చును. ఈ లోజున పందిరి తూము ఉన్నచోట రేపు తాటి తూము ఉండవలెనని చెప్పవచ్చును. డి. పి. డబ్లియు వారి లెక్కలు రయతులకు తెలియక పోవుట చేత ఒక రకము తూము ఉండవలసిన చోటు మరయొక రకము తూము ఉండుటయు, రయతుల అజ్ఞానముచేత ఇట్టివి సంభవించినను దానిలో తీర్పులు కట్టబడుటయు జరుగుచున్నది. కనుక డి. పి. డబ్లియు వారి తూముల లెక్క రయతులందరికి తెలిసికొనుట అవసరమైయున్నది.

ప్రతి కాలవలోను, ప్రతి తూము క్రిందకు ఫలావా సంబంధించిన ఫలావా విస్తీర్ణం ఆది కొన్ని యకరముల భూమి తవవలసియు ప్రాయబడియుండును. కొన్ని భూములకు చెరువు కాలవలనుండి పారుదల కాగల వనరులు ఉండును. ఇట్టిచోట డి. పి. డబ్లియు లెక్కలలో ఏర్పరచిన కాలవనుండి

తూమునుండియే నీళ్లు పెట్టుకొనవలెను. ఆలాగున పెట్టుకొనక కేటాం నిధముగా పెట్టుకొన్నయెడల శిక్షాపత్ర తీగనకు పాత్రులగుదురు. ఈ కారణముచేత ఏ కాలవ తాలూకు, ఏ తూము క్రింద తుదూములు చేర్చబడియున్నవో రయతులకు తెలిసికొనుట అవసరమై యున్నది. తాటి, పందిరి తూములకు కొలతలు లేక పోవుటయు, గాజు తూములకు మాత్రము పరిమాణము లేర్పడియుండుటయు బాగుగా గన్పట్టుదు. తాటి, పందిరి తూముల క్రిందనున్న రయతులు చేసికొన్న పుణ్యమేమి? గాజు తూముల క్రింద భూములు గలిగినట్టి రయతులు చేసికొన్న పాపమేమి? అందరికి ఒకే మోస్తరు పందిరి తూములుండరాదా?

ఒకసారి సమన్వయించి తాటి తూము చీలిపోవును. మరియు ఒక పర్యావరణము కట్టబడిన పందిరితూము ఏ కారణము చేతనైనను పడిపోవును. ఈ రెండు ప్రకారములు గండ్లుగానుండును. ఇట్లు గండ్లుగా నుండుటకు ఎవరు జవాబువారు? ఒక్కొక్క తూము క్రింద ఆనేక పందిరి రయతులు ఉండును. ఈ గండ్లికి ఎవరు ఉక్తవాదుల కావలెనో తెలియను. అప్పుడు ఏ చేస్తా కొత్తరీతి కనబడిన ఆచేత ఆసామికి వారు చూచినప్పుడు ఏచేస్తాకొన్నము తీసికొంటే ఆచేత ఆసామికి దానిలో తీసువకు కొప్పుచేయుదురు. విషయము సదరు ఆసామిలు గండి పడకయెంచు తమచేతుల నీరు పెట్టుకొన్నను దానిలో తీసుకొని విధింపబడున గడక సరకు తూముల గట్టిగాను, పక్క పెట్టుగాను ఉండుటలు చేయుట అవసరమైయున్నది.

కనుక వైక ప్రాసిన సంకతులు చిత్తించి యీ క్రింద ప్రాసిన ప్రకారం బహింనుటకు శ్రీ కృష్ణ జిల్లా కలక్టరు దొరగారును శ్రీ నూపరింతు డెంటు ఇంజనీరు దొరగారును ప్రార్థింతు:—

- 1. ప్రతి కాలవకు బాముంటుగా రివిన్యూవారిలకును, డి. పి. డబ్లియు వారిలకును తేలి చేయించి ఎక్కడెక్కడ ఎంతెంత పరిమాణము గల తూములు కావలెనో విచారించి ఒకే తరగతి తూముల చేర్చవలెను 2. ఏ కాలవమీద ఎక్కడెక్కడ ఎంతెంత పరిమాణము గల తూములు పెట్టవలెయు, సదరు తూముల క్రింద ఏయే సాములు పోవడల అగుటకు ఏర్పరచబడియు, కృష్ణా జిల్లా కలెక్టరులో ప్రయర పరిపించుట. 3. ప్రతి కాలవమీద తూములన్నియు మున్నముతోకట్టించుట. ఒక రయతు.

వృత్తాంత లేఖలు

బంగోలు వార్తలు. (సర్వీసు విశేషములగుదనం) ఉద్యోగుల మార్పులు.

బంగోలు జూలై 8:— సి రంగనాథులకు నాయకుగాను మూడుసంవత్సరములకువైగా మాయూరులో డిప్యూటీ ముసబుగానుండి సర్వీసువాసురంజకుడయి. కొన్నెండు గూడ నిష్పత్తి పాతముగా న్యాయముకనుగొని తీర్పుచెప్పచు మంచి పేరు సంపాదించియుండిరి. ఈ కాలములో సామాన్యముగా ఈ ఉద్యోగులు లావణము పుచ్చుకొందురని నిజముగనో అబద్ధముగనో కదలింపకుట వాడుకగానన్నది. అయినను వీరింత కాలము మామధ్యమన్నప్పటికి అట్టి అపవాద మెప్పుడును వివరణమి. వ్రోకలుండుచుండు అందరితో మెచ్చు తగ్గులు లేక సమాధానముతో మెలగుచు అందరివలన మెప్పు

నుండెడిరి. వీరిప్పుడు కాకినాడకు మార్చబడిరి వినుటకు చింతగానన్నది. వీరిస్థానున కె. వెంగళరావుగారు వచ్చి యున్నారు. ఇప్పుడు సముకలెక్టరుగానున్న రాయదొరగారు వెలపువై వెల్లిండున వారికిబంటుగా డిప్యూటీ కలెక్టరుగానున్న కామగజు పంతులుగారు వచ్చియున్నారు. ముందు గయి మేజిస్ట్రేటుపని చేయచున్న ముక్త్యాయ అయ్యగారు గారిని బాడట్లకు ప్రామామనమైన బదలాయించి వారిస్థానమున భువంగరావు పంతులుగారు బి.పి. బి.ఎల్ ను నియమించినారు.

తెలుగువాని సిపాయీలుగా జేర్చుట. రెండుదినముల క్రిందట వైసాని సన్యాసశ్రద్ధగారు, పోలీసు డిప్యూటీ నూపరింతు డెంటు గానుండి దొరతనము వారిచే తెలుగుదేశములో ప్రజలకు సిపాయీలుగా జేర్చుటకు నియమింపబడి మాకట్టనువచ్చి కొంతపని చేసిరి. ఒకదినము సాయంత్రము డింపువ్యయన మార్కట్టు ప్రక్క జనసామాన్యమును చాటింపులనరక్షించి ఒక గభచేసిరి. తత్పురుషున సన్యాసి నాయకుగాను, మిట్టవొడ్డి నుబ్బారావుగారు, టంగలూరు నాయకాశ్రమిగాల మట్లాడిరి. ఇదివరకు ముప్పదిసంవత్సరములు నుండియు తెలుగువారిని సిపాయీలుగా చేర్చుకొనడము లేకు. ఇప్పుడు న్యాయశ్రద్ధ గుబ్బారావు గారు మొదలయిన ప్రముఖులందరూ చాలా ప్రయాస పుచ్చుకొని ఆనేక గభలతో ఈ విషయము చచ్చించి దొరతనము వారిని చివరకు తెలుగువారిని సిపాయీలుగా చేర్చుకొనటకు ఒప్పించిరి. ఇందువలన చిరకాలమునుండి యున్న అనమానము నేడు తెలుగువారివైకుంఠి తొలగినది. కనుక నిష్పత్తు ఈ అనకాళము పోగొట్టుకొనిన లింగి వొంతుమువాట్టి అనకాళ మిచ్చుట వర్గభము. కనుక ఆంధ్రదేశ భిమాన లందరు ఈ సంగతి బాగుగా వాలోచించి వెంటనే వీరియవారందరు లబాలములలో చేరుడని బోధచేసిరి. మరియు ఇప్పుడు చేరువారు మరి 4 సంవత్సరములవరకు యుద్ధమునకు పంపబడరనియు, సిపాయీలకు 14 రూపాయలు వరకు జీతము దొరుకుననియు గూడ తెలియజేసిరి. ఇవివరకే 4 గురు యశనులు సిపాయీలలో చేరుటకు వచ్చియున్నారు. ఇంకను వచ్చియున్నారు. సన్యాసి నాయకుగాను ఈసరి కను ఉత్సాహముతోను పట్టదలతోను చేయుచున్నారు. కనుక చాలనుండి తెలుగు వారు దొరతనమువారి కేసలలో చేరిపోయిన క్రిత తిరుగ మురు పటియట్టుల సంపాదించురని నమ్ముచున్నాము.

మ్యునిసిపాలిటి. ఈ నెలొఖన ఈకంసెలు జవరల్ ఎలెక్షను జరుగబోవును. సుమారు 6 గురు కంసెల్ల స్థానములు ఖాళీ అవును. వానికొరకు 10 నుండి క్యాండిడేట్లు దాక పోరాడబోవుచున్నారు. అప్పుడే ఇంటింటికి యావన్యామై పూర్వమున్న బెట్టుసరు లన్నియు ఓడిచి బహులు వెదలి వినిచేయుచున్నారు. పేరాల యూనియనుచేర్చునపదము:— ప్రస్తుతపుచేర్చెను పూటకురి కేంకి పేర్వలగారి నియమితకాలము ఆఖరు కానున్నదనియు, తిరిగి యీపదవికి ఆక్రింపుచేర్చెను రావుల లోకనాథుగాను రిగిండు గుట్టు ఇజాకు గారు, రిగిండు డూకల్ బర్గుగాను ప్రయత్నించుచున్నారనియు, వెంకటేశ్వరులగానికి గాని, లోకనాథుగానికిగాని యీపదవి నొసంగి, గ్రామస్థులకు సమర్థముగా నుండువనియు పేరాల కాపురముదొకరు వ్రాసియుచున్నారు.

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది కాటోల్ పాడరు.

నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిమ్మటలు మున్నగు క్రిముల బుట్టించు పురుగులను నశింపజేయును. టీ 1-కి అ. 0 5-0.

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును పారదోలును. 240 కణ్ణులుగల పెట్టె 1-కి అ 12 మీ ఆహారపదార్థములకు చీమలను, పడకటిండ్లయందు నల్లులును, దోమలును, పుస్తక జేటికిలను చివటలనుండి కాపాడును. ప్లేగ్, టైఫాయిడ్ మలేరియా రోగములు రాకుండ కాటోలు నిన్ను కాపాడుచుండును. ఒకసారి ప్రయత్నించినవారు అదిలేక నిమిషమైన నుండనేరరు. అనేకవస్తు ప్రదర్శనములయందు ఆనేక బంగారు వలకములను గొప్ప బహుమానములను పొందిన వి. అజమి అండు కంపెని, ఒసాక, జపాన్ వారిచే తయారు చేయబడినది. పోలు ఏదెట్లు:— టి. హర అందుకో, వై నాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

మనుష్యులకు వరప్రసాదము దోమలు, నల్లులు, చిమటలు, చీమలు, ఈగలు మున్నగు పురుగుల బాధలనుండి తొలగించబడుదురు. ప్రపంచ ప్రసిద్ధివడిన జపాను వారిచే తయారు చేయబడినది.

ధ

తూర్పురేక బారుచున్నది. కావలయునట్లు లింకను మూలము. కొంచెము పీచి కొంచెము వెలుగును. తెలుపు నలుపు కలిసి తిలకింతులవ్యాసులను నున్నది. ఘోషావలము లోపుట్రేక పేదస్త్రియ చెరువులకుండి నీళ్లు తెచ్చుకొను చునే యున్నాడు. లిండరపకలకల కాపులు అప్పుడే చది భుజించి పాలములకు పోవుచున్నాడు. పాలములగా రాత్రి పరుండియున్న పాలేసలు పాలకలకలతో ఇండ్లకు వచ్చు చున్నాడు. పొడిగల యిండ్లలోని చల్లకవ్వముల భవ్యమును కొండలు ఇల్లుగ్రామ కోకిలకంఠములతో పాటు గుమ్మడిపాటలు మేలుకొలుపులు భవ్య భక్తిగీతములు ప్రభాత శీత వాయువులతో గలసి వచ్చి సోమరికొలుకు దక్క తక్కిన వారి మేలుకొలిపి వారి వారి పనులకు పరవేశపెట్టుచున్నది.

ఒక యింటినుండర పదిమందిజనులున్నారు. లోపల కొండలున్నాయి. కొండలు లిదియున్నాయి కొండలు కూర్చున్నాయి కొండటి మొగములు నిరుపడి విచారమును నూచివుచ్చుచున్నది. కొండటి మొగములు సామాన్యముగా నున్నవి. ఆ విచారగ్రస్తు లొయింటిలోని వారు. తక్కినవారు బంధువులు, స్నేహితులు, పాదరచ్చివారు. ఆ యింటిలో నివసించుచున్న పదునాడోక వారు. వారికి కలిగిన గ్రామము గలదు. వారు ముగిలినారు. ఆ దమ్ములు గలదు గాని యెడరికి వారు వేసే కి పనులు భాగములు అన్నియు వేసేవారు. ఒకరి మాటన్న నొకరికి సరిపడును. ఒకరిమాట యు దిగొకరికి లక్ష్యములేదు. అందుగల ఆ పనులు గాను తనకు తానే పెద్దయ్యె యజమానియై స్వేచ్ఛాపరుడై ప్రవర్తించుచున్నాడు. వానికి చతువురాదు. జ్ఞానములేదు మయాన తెలియదు. యావన మదమున క్రొమయిచు తెలియకులేదు. దేహవాగ్ధ్యము గలిగి ఉక్కుకుకుకల సుగుడుచే కులకృత్రికన జీవమునకు లోపములేదు. అతడు దినమునకు మూడు సార్లు గంటలు మాత్రము వృత్తిపని చేసిపెట్టుట ఉదారములు చుట్టి గిర జాలజుట్టు ఫలముగా గుత్తుకొని చక్కని దున్నులు భరించి లాటికర్ర చేతబూచి చేత బాగా బలమును గల, చెవుల కను లాలు తన్ను జూచువారికెల్ల దోమట్లు సాటుకుడు తలకు రాచుకొనిన రంగునూ నే వాసమును దున్నులపై రాచుకొన్న అత్తను వాసమున తనకన్న ముందు లేచి దాదీమును దన రాక పోవులకు దెబ్బపడుచు కలలు వేయుచు కూరిరాగాలు దీయుచు నిగరెల్లు పీల్చుచు స్నేహితులనుగూడి జాడములకు కోడిపందములకు బోవుచు, పందెము లాడుచు ఓడుచు గెల్చుచు. ఒక్కొక్కసారి సన్యాసిగుడు మరనాడే ధన వంతుడగుచు తన్నుకాచి ఇతిగాడవు. అంతవాడవు అని పోగుచు ఆశ్రమము సోమరికొలుకులకపచిత్తుల మూడు దారుల పాలిటికి దా కర్ణుడగుచు గాకస్త్రిలను బాకస్త్రిలను గూడుచు నడుచుచును వ్యాధిపీడితుడై వేసట పడుచు మరల కోమిగొన్నంత నీ యెప్పటి కేమయును వేయుచు నీ విధముగా జీవింపసముగా కాలము గడుపుచుండును.

చెప్పవచ్చుచితిని. అతనికి పెద్దయ్యె చాలకాలమైంది. భాగ్య కాపురమునకు వచ్చి మూడునాలుగేడ్లయినది. ఆమె అంత అ.ద.ద.గొడు. కురూపిణికాడు. సామాన్యరాలు. ఆమె చదువెయ్యగదు. గాని సుత్రుల ప్రమాతములచే ముగిసి ఖా అనుననుభవతన్న తిన్నగా బాచుటలేదయియు లేకుంక పగలనక తల్లిగుండులూ విక యిచ్చురచ్చిట్లు సుచించు చున్నాడు. యితరము దాతృ కౌతమాత్రముమేగా యిష్ట ముగా లేదయియు అప్పుడప్పుడు తన్నాకు తిట్టుటయుకొల్లు టయు మొదలగు గృహకలహములన్నియు ఏ నీళ్లరేవులోనో ఎక్కడకో తన చెలికత్తెలకు చెప్పచు తన కష్టములను గూర్చి విచారించుచు తనగత తన స్యాధిగడై యుండుటకు ఉపాయముల నడుగుచు వారు చెప్పినట్లు చేయుచు అప్పుకొంతు రాత్రై అనుకుప్పు గాత్రై యుండెను.

స్వేచ్ఛాగోలుడైన ఆయావనట్లు నీతిభిము లేక సంచరించుచు తనభార్య కాపురమునకు రాకమున వే యాడే రకమునకే ఒక బాకవారిని మరగి దానితో పాచ్చుగా సా వాసముచేయుచుండెను. క్రమక్రమముగా వారిద్దరికి స్నేహ మధికమయ్యెను. లంకరాగము దృఢమయ్యెను. ఒకరికికలె దురు పడినపుడు ఇద్దరు తాగినిప్పుకు ఉభయము కలిసిగొన్నపుడు తోచుచునునునిగలుపులు, సరసపు ప్రసంగములు, హాస్యప్రభావములు అంతకుంత పెచ్చు పెరిగి లజ్జాభయములను

లక్ష్యమునీయక ప్రవర్తించుటచే ఈ యువతీ యువకులయెడల లోతుల కనుమూయు తల్లెల. ఆమెగతము. అతనికలిగినాడు లును వారి ప్రవర్తనము విషయమై సుకమయచు ఎరివారి వారు మందలించుచుండిరి. కాని వారిదాని తిన్న బడలేదు. ప్రవర్తనము బాగుపడలేదు. మందలించి కొలది లోపలు పో శానేసిన కొలది వారి భయరల పాచ్చు సాగెను. ఆమె తన భర్తచే దెబ్బలుపూక తిరుచుండెను. కాని దుష్టభయమాత్రము తొలగలేదు. తుట్టుకుక కొకనాడామె మోడికెత్తి అన్నిటికి తెగించి సుసామునకు నీళ్లు విడిచి నీళ్లు బోగ్గులుచేసి బండుకులకు కోసి కలలును గూలగోసి పరపురంబుయింట బ్రవేశించెను.

ఎంతసార్లువైక, ఎంత వై రాగ్యరంతుడై, ఎంత ఆప మధుడైన ఎంత నిరపేక్షయైన ఎవ్వడైన తనభార్య నికలతో విడిచి సహంగలదా! కోపింపకుండగదా! పక్షిగత యు నేషింపగదా! అట్లునేషింపచునా మనుషకుడుడగువా? అట్టి సాధుత్వము అట్టి శాత్రు అట్టి సహాయు తగువా? అది యనుభవత యుపించుగదా? అట్టి యువమాము భరించుటక కాటె అట్టి అధమాధమమైన బ్రతుకు బ్రతుకుటకంటె అట్టి కష్ట నకభరించుటకంటె శ్రాంతి కలుగువా కి పొరుగువంతుడగు వానికి మానభవత వానికి లజ్జాభూషణుడగు వానికి చావు మేలుగదా! ముహూటికి మేలుగదా! అయినను ఆమెకా కలు తీసినవారు తీరవడదు. దోషము నడచుచుండుచు. ఇండ్లి యనిగ్రహణసాధుర్ధ్వము వారి కుపకారి యగును.

యవకు డొక నాటిరాత్రి యేకో కోపమున ద్విభాగ్యము గట్టిగా మర్చిది తానె యుంపుకుక తెగిగోనికి బోయి పరుండి నిద్రించెను. ఇంటిలోనివారెల్ల రాత్రి పగంటలు కాగానే యెరలెత్తుల వారు కలుసుండిరి. వారి కలిగిన గ్రామము కొడుకు దుండుకుకుకుకునునకును కోడలి దొర్లగ్య మునకు చాలసేపు చింతించి చింతించి చేయునదిలేక నిద్రించిరి. కోడలి రాత్రి తిండితన నీలేదు మగకు కొట్టికనాడెల్ల ఇత సేపు తనకతికి లోలోకల నేషియేడ్చి యావాడు యెరు చెప్పెను తిండితినికుండ మునుకువేకొని నేల నేమూలనో పరుండియుండుట యామెర మొదటినుండి యుచాటే ముగుట చేత మామూలుగ కొంతసేపు కోడలిని తిండితినుచు లోకగారు చెప్పి బతికొని యెంతకును వినుకుండుటచే తానును తనతావున బోయి పరుండెను. అత్తగారు పెద్దరక్షున్ను దగుటచేతను నవోవిచారములచేతను గాఢముగా నిద్రపట్టక కోడిమనకుతో బద్ధకముతో పరుండియుండెను.

రెండునాడులకుకప్పటికి తలుపుకొల్లుతీసిన చప్పు డైట్లు అనమాము తగిలినది ఎవరో వాకిలిలోకి వెళ్లియుండు రని తలచి ముసలామె యూరకండెను. మరికొంతసేపటికి మనస్సులో నేకో సుకమయ కలిగి గడ తలుపుతీసికొని యీ కలికి వచ్చుకప్పటికి నడవలో దీపములేదు. తలుపుతగ్గరకుబోయి చూడగా తలుపుతగ్గరగా నేషి యుండెను. గొల్లెము తగిలించుట యుండలేదు. కోడలిని పేరు పెట్టి పిలిచెను. పలుకలేదు. కొడుకునుపిలిచెను. ఇంక ఎవరినో పిలిచెను. వాకిటిలోనుండి కల్లు మేడియురా లేచు. ఎవరును పలుకలేదు. ముసలివానికి కలిగిన అనుమాము పాచ్చై గుండెలు కొట్టుకొసాగెను. కాళ్ళు నడవచుండెను. మెల్లగా కడవుగనుచుపోయి దీపము వెలిగించి చూచెను. కోడలు పరుండియున్న తావున వెన్నరును లేరు. కోడలు తనరా లేదు. పేరు పెట్టి విగ్గగపిలిచెను. బయలు మాట రా లేదు. ముసలివా డెండమున తొందర సందడిప దొడగను ఏకో భయముపుట్టి చిత్తము చుచలింకబోచెను. అప్పుడు కొడుకు పండుకొన్న గడవకు పోయి గడ్డనికతో వారినితీసి కోడలేకో కొంపకుందిదని చెప్పెను కంకారు పడచాగెను. ఈ యందకి విని ముసలివాడు లేచిరచ్చి రాత్రి కపాణముగా కోడలిని చూడమోడించుచును ఇంటిలో రంతులాడిని తెచ్చుకొని నిప్పు కుముగా కులుకుచున్నందునకు కొడుకును చూపించుచు, కోడలు ప్రాణములకు తెగించి యే డైన సాహసము చేసినచో తను కేమియునునోచుచు వెలు చుచు చింతించుచు వేగముగా పోయి పెదకట్టుకొమ్మని కొడుకును మందలించెను.

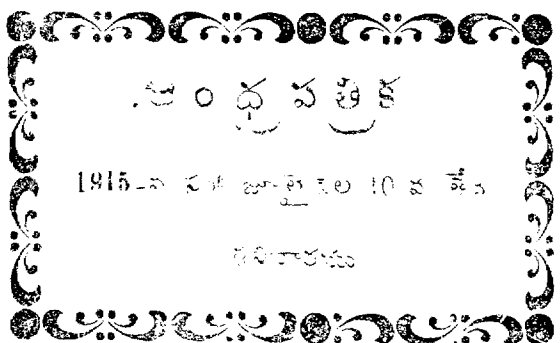
భాగ్యవైకను రాగములకలగదా. తలిదండ్రులకలకల విజల రాదరిగాదు. మానవారికలగునను భయముచేత తలవంపుగలు గునకు తవతవచేత భాగ్య ప్రాణవాగ్యచేకొనిన తనకును తన వలపులాడికి కరకంకాయలు లభించునను కలవముచేతి పరుమామును పాటిసేనుని యాపముగా కి పక్షిగత గలగు తలవంపులకుకుకు నాచమము తనంతదావలవిచ్చిన పక్ష కాంత పొత్తెదరానులేక పానులేక విధిలేక వెనలిపోయె.

అతడుచేతనేడైన పట్టుకొనిపోయెనో ఎటుకుపోయెనో తెలియ లేదు. పరులనహా ను వేషింపదగిన విషయముగాదు. అతి రహస్యము అగ్రరాత్రున జరగదగినపని దీపకాంతిని సహించునదిగా. కాన నతడెటులకొంటిరిగానే గాదా? కారమున ఇలువీడి గ్రామమునవీడి గ్రామమునదేకము చెట్టుకొప్పుగా నున్న దేవాలయమునందు కోవరమునకు కాలించిని నడచి పోయెను. అతయు నిశ్శబ్దముగానున్నది చీనుచిటుక్కునున్న శబ్దమైన వినుకుటలేదు. అతడాతలాకమును దొసెను. నీటిలో నేకో గుభాముకుకట్టుకు వినుబడింది. అతనిమనసుచెదరదని అనుకంపాతికమును గాదు. అటునున్న వానిమనసున కలుకు సహజముగా అతడుచిత్తులమామనంతలో మదియొకరు చెరి పులొనికురికిన శబ్దము వినుబిచ్చింది. అతనికడుగు ముందుకును వెనుకకును గూడ నాడుటలేదు. ఒకవిధమున వెల్లిగతము వారి నావేలించింది. నోట మాట వడల లేదు. కొయ్య వారి యుండెను కొంత సేపటికి "నీకట్టి నిశ్చ యము కలిగిన దని గ్రహించి యే నేను నీ వెంట వచ్చితిని. నీ పూర్వకర్మలన నీకట్టి పలికెదావునంచినాడు. ఇ కండులకు కగదిన ఫలములేదు. అనుభవించిన గాని కర్మవివా శముగాదు. దైవదత్తమును జీవితమును తొంగుటకు నీ కధి కాములేదు నీటుల నాత్మవాత్మ చేసికొనిన దేవతాపరాధ మొక్కించానకు కుకుదురు ముద్దకీడు శ్రేష్టకూ భారము వహించినవాడు సర్వేశ్వరుడు. అతనినించుట చుగట. నీ నీ నిన్నీ పూర్వకార్యమును చేయనిచ్చిన పాపి నగుచును. అను పతి సంగతి కుచింప జేసి విరాగినివి గమ్య. సాధు నేన నేయు ము ప్రజానేరచేయును. సత్కార్యముల నొనర్చును. భగ వంతుడు పెట్టినది దీరు కలను నా సర్వేశ్వరు కలులు చుకునీ ప్రపంచ నేరచేసి భవ్యరాలపు గమ్య. అది సన్యా గ్రము. ఆత్మవాత్మ ఆగన్యాగ్రము" అను పురుషస్వరీ మరల విను బడినది "అయ్యా మీరెవ్వరో మహాభావులు. నన్ను రక్షిం ప వచ్చితిరి". అని యామె యనెను. మహాభాగ్యమునుండి నట్లే యున్నది. నీ కలనే నేను సుసార ముఖ పహింప వైతిని. నీపతిచే నవహృత భార్యడవైతిని. నేడలంచిన నిము సమున నీ పతిని నా యుస్మతిని గూడ కత్తివాన నిడగలను గాని అందుల కింతకరకును పూసలేదు. పూ వామతము గాదు. పూకుటము పూకుకుట నావేత లే దైవముచేత నున్నది. దైవబట్టి నీతిని కలె రిరువును నాకంటబడవందురుగాత అని లేచెను. అతనికేదో అలుకుడు తగిలినది.

"ఎవరు నీవు? ఈ రాత్రినేకో నొంటరిగా ని నిలిచితిని. చేత నీకత్తినిమి" అని సాధికారముగ వెనక రిసో అడుగుచుండిరి. ప్రత్యుత్తరము రా లేదు. "ఏమి మాటలా డవు. నీవేదో దుర్మార్గుడు చేయరచ్చిట్లున్నావు. ప్రేమనుట నడుపును." అమాటును "అయ్యా ఇటురంకు ఇదట నీస్త్రి తన భర్తవలన గానికొంది ప్రాణములను కోసి ఆత్మవాగ్య చేయరాగానే నీమె నింతకరకు కావాలితిని ఈమె క భార మెవ్వరును లేదు. మీరు కాపాడవలెను" అని మొదటి పురుషు డనెను. పోలీసువారు బీటు దిరుగుచు నాచారి వెళ్లుచుండగ యువకునిమాచి అటులమాటలాడిరి. వారు వానిచేతనున్న కత్తిని తీసికొనినా కరదండములనేసిచెరువునగర్గరబచ్చి "ఏదెవడో మీరెగురురా" అని లాంతరు వెలుగు వారి ముగమున కాను నట్లు తిప్పిరి. ఏదా విడే ఈమెభర్త. విడే నాభాగ్యుడు హరించినవాడు-విడే నేడిమెను చంపి నేడదరచ్చి కొనుక తీయ్య రాత్రమున నీ కత్తిని బూరిరచ్చి నాడు దైవికముగ మీరికారిని రావన్న విషయమిగులుపురిగూడ హతముచేసి యుండును" అని ఆపురపుడు చెప్పి జుగిరదంతయును సాకల్యముగ విన్న వింకెను. పిమ్మట విచారణ జరిగెడి. వృత్తాంతము ప్రసవడింది యువకునకు ద్వీపాంతరవాసశిక్ష ప్రదేశింది. కలను మాంచి లేచిరచ్చినందులకు జోకటికి కలగట్టి కా రాగ్యరూపమును విధింపబడింది. ఇంతుల కాముకునలు విచారించుచుండిరి. చూడరచ్చివా కోవాచ్చుచుండిరి.

మంచితరుణము.

త్వరచనుచు! ద్వివచనుచు!!
6వ సునత్సరాది సుచిత్రతయారైంది. 1000 పుస్తకములు బయలుపడుచు విద్యులుగా నున్నవి. ప్రచురమునకు ప్రకటనముల బుధగోరినవా రెంకను. ఆలస్యము చేయరాదు. వెంటనే ప్రాచుర్యము. ప్రకటన శామాన్యమును.

దేశీయమహాసభాధ్యక్షత.

దేశీయ మహాసభాధ్యక్షతను గురించి చర్చ లిప్పటికే ప్రారంభమయినది. సర్. పి. సి. హాగారిని నేడరో ప్రార్థించినట్లును ఆత డంగీకారము సూచించినట్లును గూడ వార్తలు ప్రకటితములయినవి. అయిననా ప్రార్థన ప్రార్థనకాదు. అంగీకారము అంగీకారముగాదు. దేశీయమహాసభ యొక్క యనుబంధముల ననుసరించి కాంగ్రెసు కమిటీలు ఈమాసంతములోపున పేర్లను తెలియపరచవలసియైనవి. ఇప్పటికి రెండుపేర్లు ప్రముఖముగా బయటికి వచ్చియున్నవి. సర్. పి. సి. హాగారి దొక్కటియు సర్. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యరు గారిది రెండవదియు. మూడు కాంగ్రెసు కమిటీలు మాత్రమే అభిప్రాయము లిచ్చియున్నవి. వానిలో నొక్కటి ఇందులో మొదటను మరియొక్కటి మరియొక్క పేరును మాత్రమే పేర్కొనినవి. మూడవది సింహగారిలో కలిపి మరికొన్ని పేర్లను నిర్దేశించినది. కాని ఇప్పటికి కడచిన సంవత్సరమున నిలుపుదలయైన కూడటిపే రెవరును నెత్తుకొనియుండలేదు. ఈగరమున గత డిసెంబరు నెలమున మహాసభ చేరినప్పుడు పంజాబుప్రతినిధులను రాకపోవుటకు కారణము లాలాసతో గానిగాని జరిగిన యన్యాయమే యని యను బహిరంగముగా వాడుకొనెను. వారిపేరే తలపెట్టకపోవుటచే చిత్రము. పంజాబు కాంగ్రెసు లు రావేరు నెత్తుదరో యేమిచేయుదురో అనియరా లేదు. పంజాబున కిదివరకు న్యాయము కలుగక పోవుటయు కడచిన సంవత్సరము లజవత్ రాయిగారి క్రక శసనచ్చి యాగిపోవుటయు నాతడు అన్ని రాజకీయ పక్షములవారికి సమ్మానార్హుడుగానుండుటయు నాలోని నెయమించుటయే సమంజసముగా నుండును. కాని కడచిన సంవత్సరము వ్యతిరేకాభిప్రాయము వెచ్చిన యధ్యక్షతమీ సంవత్సరము అంతకంటె మెచ్చుబలముతో నెవరు వడుచుచున్నది. ఆతడు హిందూపక్షపాతి యట. మహామృదీయులకు నీకావార్తలు గూడట! ఈసంవత్సరము పంజాబులో మహామృదీయులలోని రొగతభాగపు టల్లరి యెక్కువయై హింసపులు ప్రభుత్వమువారి శరణుజొచ్చుచుంటి నరకును జరిగినదికాన లజవత్ రాన్ ఏమాత్రము అధ్యక్షుడుగా నుండు కూడదని వ్యతిరేకులు ఎక్కువ సకారణముగా వాదించుచున్నది. ఇదియే కారణ మగునని హి. మృదీయుని మహామృదీయుడుగాని పంజాబు నాయకులలో నెవ్వరు ఒకావకాలము వరకును దేశీయమహాసభకు నధ్యక్షతనహింప జాలడు. హిందూ మహామృదీయ విశ్వవిద్యాలయము లేర్పడిన తరువాత హిందూ మహామృదీయ నాయకులైన నధ్యక్షతకు నర్హులు కావని వస్తును. ఇదియంతయు ముహూర్తము. నాయకులయందు హిందూ స్వాతంత్ర్యముల విషయమున హిందూ మహామృదీయ విశేషములు దాటరానియంతగా వున్ననని మేము నమ్ముచున్నాము. ఇతర విషయములపై విశేషములున్నను దేశముయొక్క మొత్తపు శక్తులకు వానిని తగ్గింపబ్రయత్నించుట యుత్తరదియే దేశీయమహాసభ యంతకాలము

ప్రయత్నించినదియు నేడు మహామృదీయ యావన సంఘము ప్రయత్నించు చుండునదియు ఇట్టి సమయమున హిందూమహామృదీయుల విశేషములు కారణముగ నితర విధముల నష్టంబగునని దేశీయమహాసభాధ్యక్షత నుండి దూరముచేయుట మాకంత సమంజసముగా దోచలేదు. కావున లజవత్ రాయ్ గారి విషయమై కూడ పరిశ్రమ జరుగుటయు నుచితమని సూచించు చున్నాము. మజ్రల్ హక్ గారిపేరును కడచిన సంవత్సరము ప్రముఖముగానుండెను. ఈసంవత్సరమిప్పటికొక్కవంగరాష్ట్రముతనిని పేర్కొనినది. ఆతనినిగురించి మేము విశేషించి వ్రాయవలసరములేదు. దేశీయమహాసభాపక్షము వహించియుండు మహామృదీయ నాయకులలో నాతడొకరిని నగ్రగణ్యుడని చెప్పవచ్చును. అంగ్రేజ్ స్వాతంత్ర్యముతో వాదించుట యంద ప్రతిమానుడు. ఆతని నంగీకరించుటహిందూ మహామృదీయులందరకును సమ్మతము కావచ్చునుగాని వ్యతిరేకవాదాలు లాజవత్ రాయ్ ని త్రోసివేసి నట్లే మాజూలహక్ గారినిగూడ మహామృదీయులని త్రోసివేయుటకు మాత్రము వీరు లేక పోలేదు. వారిమాట యటుండఁ ప్ప ముఖ్యముగా బేర్కొనబడినవాని గురించి యాలోచించుట యవసరము. సర్. పి. సి. హాగారు పేరైనయద్యోగములలో నుండినవారు. క్రభత్వాధికారుల మన్ననలందినవారు. న్యాయశాస్త్రమునందు మహాప్రవీణులు. అంతయేకాని ప్రజాహితజీవు లని వ్రాయుటకు తగినంత బహిరంగ పరిశ్రమ వీరియందేము కావరా లేదు. వీరు అధికారకాలమున సరియేగదా అధికారము చాలించినపిదప నివృత్తివరకును దేశీయ మహాసభయొక్క గడప త్రోక్కి యెగినవారు గారు. దేశవాళ్యుడని తెలియునట్లుక పర్యాయమైనను నొరెత్తి పలికిన వారునుగారు. మనపెద్దలలో నొకనమ్మకము కలదు. ఎవ్వడైనను మహాప్రతిభావంతుడై ఏదగ నెక్కు సంశయముకలవాడగునని ఆతడు చిన్నతనముననే అకస్మాత్తుగనైన నేనుగ నెక్కరాడట! ఎక్కడనీ నాటికే ఆయంత తీరిపోవునట. అందుచేత బాలుడు చురుకుగలవాడని తోచేనని తిలద్రక్షులు వానికి కొన్నిభోగములను దూర చేతురు. అదేవిధముగా సర్. పి. సి. హాగారు రాకవేళ నొకే పర్యాయము దేశీయమహాసభాధ్యక్షత వహించి తనప్రజాహితధోరణి నంతయు వెల్లడింప నుద్దేశించి దాచియుంచి యుండిన నుండవచ్చును. కానిలోకము నకట్టి దాపరమునందు నమ్మకముండుట మిక్కిలికష్టము. ఇక సర్. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యరు గారి విషయము నాలోచింతుమేని వారు సర్. పి. సి. హాగారికంటె నెన్ని రెట్లో యెక్కువగా ప్రజాహితవర్తను లని చెప్పవచ్చును. అత్యుగారు దేశీయ మహాసభయొక్క క్రభమావస్థయందు మిక్కిలి హృదయపూర్వకముగా పనిచేసిరి. తాము క్రభత్వాధికారుము స్వీకరించువరకు ప్రజాహితవనమునపట్ల దృష్టి గలిగి యుండిరి. ఉద్యోగ కాలమున మనదేశమున నెవ్వరికి ప్రజాహిత జీవనము నెరపుటకు వీలులేదు. కావున సుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారి యుద్యోగ కాలమును గుంచి తగ్గింప నవసరములేదు. కాని యద్యోగమును మానుకొనిన పిదప వీరంత చలనమును చూపలేదు. మరల యావనము నుండువరే దేశీయమహాసభాసమన్వలకుతిగ లేదు. మత సాంఘిక విషయములలోనికి జొచ్చి ఇటీవల దివ్యజ్ఞ సమాజమునకు భర్తులై ఆనీబీసెటుగారి ప్రార్థన మొకకారణముగ సుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారు రాజకీయము లొనకి వచ్చినారని వర్ణించుట తప్పుగా నుండదు. వీరిని నధ్యక్షుల నొనర్చినను నొనరుపవచ్చునుగాని ఇతరు లనేకు లుండ వీరికి నధ్యక్షత నొసంగుట సమంజసముగా నుండదేమో

యని వ్రాయవలసి యధ్యక్షుడు చక్కదాదర్శము నెరింగనవా డుండవలెను. ఆంగ్లభూమిలోను నిర్బుటనుగల పరిస్థితులను సమన్వయపూర్వకముగా విమర్శింప గలవాడు కావలెను. ఆంగ్లభూమిలోని సమాన స్వాతంత్ర్యమును చవిచూచిన వాడుండుటయు శ్రేయోదాయకము. అందుచేత నొకానొక పత్రిక సూచించురీతిని సర్. కృష్ణగుప్తగారిని నియమింప వచ్చునని మాయభిమతము. ఈతడును సర్. పి. సి. హాగారి వలె నుత్తమోద్యోగము ననుండిన వాడే. కాని లిబరలులలో లిబరలులతో సహవాసము చేసినవాడు. వారిస్వాతంత్ర్య పరత్వమును కొంత యలవడజేసికొనినవాడు. తన యద్యోగ చిహ్నములను క్రిందనిటు తోడనే భారతభూమియొక్క భవిష్యత్తును స్ఫుటముగా దృష్టింపచూచి నిర్భయముగా ప్రకటించినవాడు. ఇప్పటి ఆంగ్లహైందవ పరిస్థితుల పూర్ణానుభవమును చక్కగా కలవాడు. ఇట్టివా డధ్యక్షతవహించుట నిజముగా శ్రేయస్కరము కావున హైందవభూమి యీతనిని తగిలరీతిని సమ్మానించి ఈతని యనుభవము నిప్పుడే యుపయోగించుకొని లాభము దును గాక యని నమ్ముచున్నాము.

కడచిన మేము 5-వ తేదీని బార్లెసుదొరగారు కాశీ జెములావరణములో నడచిపందిని గొట్టుటకు దనతుపాకిని సరిజూచుకొను చుండెను. ఇంతలో జెల్లమరుగున నేదోనల్లనిదొకటి కడలినదట. దానిని జూచినవెంటనే బార్లెసు తుపాకిని ప్రేల్చెను. గురిసరిగాబోయి “నల్లని” దానికి దగిలెను. పర్యవసానమేమి? నల్లనిమృతకేళర మొకటి టప్పున గ్రొద్దబడెను. ఇది యొక హైందవునిది. వానిపేరు “నచ్చితు.” ఈవాత్యకు బార్లెసుపైన శిక్షాస్ఫుటి 304 వ సెక్షను ప్రకారము దోషస్థాపన మయ్యెను. మేజిస్ట్రేటు హేమిల్టన్ ను నొకదొరగారు. మానవ హత్యనేరము నొనరించిన ముద్దయి బార్లెసునకు వీరు రూ 150 జరిమానా మాత్రము విధించినారు ఈతిక్ష యతిస్ఫుటమనుమాట యటుండ, మేజిస్ట్రేటుగారు వారి తీర్పునందు వ్యక్తపరచిన యభిప్రాయములు కడు శోచనీయములు. నల్లని దానిని జూచి పందియనుకొనుట సహజమట. కాని కర్మనశమున నల్లనిది పందిగాక యొక “నేటిపు” (హైందవుడు) యెవ్వనట. నల్లనివారు తెల్లనివారు భేదములు నానాటికితిరిగిపోవుటకు యుదార ప్రభువు పాటుపడుచుండ మరియొక జైపున బార్లెసుగారివంటి వారినుండి నల్లనిదొకటిపంకియనుకొనినది “నేటిపు” అయ్యె ననుకూటవీనుట ఎంత కఠోరముగ నుండునో మేజిస్ట్రేటుగారు హింతుకొనవలసియుండు. ఆమాట “నేటిపు”ల మనసులకెంత కష్టముగ నుండనో యనుటను దలంపక ప్రవర్తించినమేజిస్ట్రేటుగారి నేమనవలయునో తెలియదు. అయినను మేజిస్ట్రేటుగారు ప్రమాదవశంబున నుపయోగించియుండురా? ఇటులకుటకైనను సాధ్యము కాదు. మేజిస్ట్రేటుగారు తమసహజోదార్యభావమును బూర్తిగ గుప్తపరచి యుండలేదు. ముద్దయి దొరపై తమకు గలిగిన సాయభూతిని దెలియపరచుచు, ప్రాణము పోయిన “నేటిపు” అనవసరముగ నచ్చుట నుండుటవలన ముద్దయి నేరము జేసినవా డయ్యెనని సూచించిరి. ఇంతకంటె నిష్పక్షపాతబుద్ధి గలిగి తమకు దోచినన్యాయమును తిన్నగజెప్పి, అనవసరపు ప్రసంగములను నదిలియుండినయెడల హేమిల్టన్ గారు ప్రశంసకు వచ్చియుండరుగా!

విశాఖ మాస సంగ్రహము

ఇంగ్లండు

హైదరాబాద్ ప్రభుత్వ గౌరవ ప్రధాన కార్యదర్శికి విచారణ.

అలహాబాద్ జులై 9. — పునరుద్ధరణ కమిషన్ రిపోర్టు. “దేశీయ వాణిజ్యము” అని పేరు పెట్టిన ఒక పుస్తకమును (అర్థిక విజ్ఞానము) జరిగిన పరిశోధనలకు ప్రోత్సహించుటకు సహాయము చేయుటకు వారం కొరకు లేదు” అని హైదరాబాద్ ప్రభుత్వము చెప్పినది. ఈ విషయమును విచారణ చేయబడునని లాడుకు జూర్జి గారికి ఈ విచారణలో హైదరాబాద్ ప్రభుత్వ జనరలు వాడుకలకు గాన యుద్ధము నియమములను సూచించును.

ఆయుధ సామగ్రిని నిర్మాణము.

ఆయుధ సామగ్రిని నిర్మాణము వారుగా జరుగుచున్నది. త్వరితమున పరిశోధనలు చేయబడుచున్నాయి. అందువలన సైనికులకు ముందు సామగ్రి లభించును.

వాణిజ్య నాకలలో ఫిరంగుల సమస్యలు.

లండను జులై 8. — సేను పార్లమెంటు ప్రజల సభలో ఫిరంగుల “ఫిరంగుల వాణిజ్య నాకలను గూడ జర్మనీలు ముందుకు వచ్చునని వాణిజ్య నాకలలో నొక్కొక ఫిరంగిని స్వరక్షణార్థము వచ్చినది అట్లుచూపబడిన వాణిజ్య నాకలను దేశములకు రానియ్యకపోయిన దొరతనమువారు తటస్థ దేశముల వారిని దండెత్తినట్లు చెప్పించిరి. యుద్ధ సమయమున దేశములవారి వాణిజ్య నాకలను గూడ స్వరక్షణార్థము ఫిరంగులను కలిగియుండుటయు వారి సుపయోగించుటయు నిరభ్యంతరముగా సాగుచున్నది. ఈ విషయమున యుద్ధరంగముననే తటస్థ దేశముల వారికి చాలమందికి తెలుపబడినది. లీటికల నిర్మాణములను బట్టి తిక్తనరానికి గూడ తెలుపబడినది. ఇట్లు వాణిజ్య నాకల వై ఫిరంగుల నుంచి పద్ధతి కందగ నంగీకరించి ఇట్లు ఫిరంగులను నాకల యుద్ధరంగమునందు వ్యాపారమున చేయుచున్నది. అది లాభ్యరూపముగా నుండినది.

జనపదార్థ సరకుల ఎగుమతిని నిషేధించుట.

లండను జులై 8. — జనపదార్థము (పేనిస్) జనపదార్థములను, సమయము, గుణములను ఎచ్చరించి ఎగుమతి చేయరాదని నిషేధించబడినది. లండను గెజెట్టులో ప్రకటించబడినది.

సుప్రసిద్ధ నైపుణ్యముని మరణము.

లండను జులై 8. — ఇటలీకి చెందిన క్రాసు బిరుదమును బడసిన సుప్రసిద్ధ నైపుణ్యము కెప్టెను వీసోము అసాను యుద్ధ ప్రభుత్వము (పేనిస్) యుద్ధమున గోళమును పరిశోధన చేయుచుండగా చనిపోయెను. 90 గజముల దూరములో పేరిన గోళములను తిరిగి అతడు చనిపోయెను.

గిల్బర్టు గో కిచ్చిన ప్రభుత్వ గౌరవ ప్రసంగించుట.

లండను జులై 9. — మరల ప్రభుత్వము మూడువారములవరకు చేరుటకు ప్రారంభముగా గిల్బర్టు గో కిచ్చిన ప్రభుత్వ గౌరవ ప్రసంగించబడినది. ఆసభను చాలమంది కచ్చెదరు కిచ్చిన ప్రభుత్వ గౌరవ ప్రసంగమునకు జరుపబడును. పేరిటోనులు వైరిటలు రాజభివృద్ధి వారు దీనిని చూచుచు. గిల్బర్టు అవరణమున గొప్ప సభ జరుగును.

యుద్ధరంగమున మహా కాంగ్రెసు.

బొంబాయి సామ్యునిచ్చుట.

లండను జులై 9. — కాంగ్రెసు సమావేశ బాంకులవారు 12½ లక్షల పానుల నిచ్చెదమనిరి.

నమోదు శాసనము.

లండను జులై 9. — నమోదు శాసనము పార్లమెంటు ప్రజలసభలో మూడవసారి చదువబడి ఆమోదింపబడినది.

హిందూ దేశ శాసన సంయోజనము.

లండను జులై 8. — హిందూ దేశ శాసన సంయోజనము గూర్చి నిన్న జరిగిన చర్చలో సంఘమువారు మాదిరి

చిన సభ్యులన్నియు చేయబడినది. సంఘమువారిచే గాక దొరతనము వారిచే నూరింపబడిన వెళ్ళు సభ్యులను ఇన్ లింగుటన్ ప్రభుత్వము తిసివేసిరి.

గిల్బర్టు గో.

కిచ్చిన ప్రభుత్వ గౌరవ ప్రసంగము.

లండను జులై 9. — కిచ్చిన ప్రభుత్వ గౌరవ గిల్బర్టు గో పోవుచున్న వస్తువులకు ఆ కాళము నిర్మలమై ఎడకా యుచుండెను. పిథులలో ప్రజలకు సంతోషమునందుండి. గొప్ప గొప్పవారందరు రాజయ్యెను సహా పురాతనముగా వాగ్వివాదమునకు వచ్చిరి. వారికి మునుపటి కంటె దృఢముగా గాతరని కిచ్చెను గాన మునుపటి కంటె దృఢముగా జెప్పిరి. గాని 10 నెలల క్రిందటి కంటె నిష్పాదు వైరిటలను చేర్చునీతి ఆ మితి ముగిసినది. గాన గాన వారు చెప్పిరి. యుద్ధమున 10 నెలల క్రిందటి నెలలో నాపద్ధతిగా నుండెనో యిప్పుడుగూడ నట్లే యుద్ధము వారు నిలబడిరి. యుద్ధమున వద్ద ఆస్థిత్వమును చేయుచున్న యుద్ధ కార్యముల నెంతయు వారు జూపుచిరి. తన యుద్ధమున జరుగుచున్నది యుద్ధమున తీర్చిదిద్దక యుద్ధము యొక్క ప్రధాన రంగమున సహా మునరించుటకు కలకొలది సేవల పంపుచున్నదని ఆస్థిత్వము వారు నుతిచిరి.

విద్యుచ్ఛక్తిని కలిగియు యంత్రాలలో.

ననేక సాధనలు చేయుట.

లండను జులై 9. — విద్యుచ్ఛక్తిని విద్యుచ్ఛక్తిని కలిగించు యంత్రాలలో ననేక సాధనలు చేయబడినవి. వీటిలో 15 మైళ్ళదూరము వరకు విద్యుచ్ఛక్తిని పంపింపబడినది.

పాన్సు

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండను జులై 8. — పారిసు మరొక పదార్థము యుద్ధము తీరముగా జరుగుచున్నది. ఏదైనా సాచెజులకు మధ్యకు జలమును మేము మార్గమును మరల పట్టుకొనుటకు జర్మనులు ప్రయత్నించిరి. వారు మొదట ఫిరంగులను తీరముగా కాల్చిరి గాని వారెంత చేసినా ప్రయోజనములేకపోయినది. పరాసువారంతట సాచెజులు మట్టమిడి జర్మనుల కందకముల దూరములలో నొక దూరమున నున్న వారి నందరి చేతిగోళములతో యాత్రులను ఆ కరువు పట్టుకొని పట్టుకొని పంపింపబడిరి. వారు పట్టుకొని చాలమందిని తైలీలకు చేసి ముండునకు జెల్లిరి. ఆగ్నేయ ఫిరంగుల యుద్ధము సాగినది ఒకసారి జర్మనులు కందకములలో నుండి లేవగా పరాసువారు వారిని లేవకండ చేసిరి. రాత్రి భాగమున మ్యాజు నానెలేలమధ్య పోరు తీరముగా జరిగినది. వత్తులను బోయి గుట్టిపాటిలో తప్ప నెవరైనా పదార్థము పోరు నుండునో, అచట రెండుసార్లు ప్రయత్నించిరి గాని సాగలేదు.

లండను జులై 9. — పేన్. ఆరాసునిదరింకను ఫిరంగులు కాల్చబడుచున్నట్లు చెప్పిరి. మేము బోయినట్లు చెప్పిరి. కాంగ్రెసుల మునుపటి పట్టుకొంటిమి. నిన్న సాయంకాలము జర్మనీవారు 850 గజముల ప్రదేశమున ముమ్మడి తాకిరి. వారు విమానములనుండి టార్పెడోలను వదిలిరి. ముందున్న గ్రామమును మునుపటివలె సేరి. వారు మా మొదటిపంక్తిలో ప్రవేశించిరి. కాని మేము వెంటనే వారిని తలపడి పారదోలితిమి. వాన్ కేన్ లో మేము చాలమందిని పోగొలిపితిమి. మా ప్రాచీన స్థానములలో నున్న జర్మనులను మేము తలము టయేగాక 600 గజముల వెళ్ళున 700 గజముల పొడుగున జర్మనుల రక్షకసాధనము లన్నిటిని మేము పట్టుకొంటిమి. 769 మంది సైనికులను గానుములు తలలనివారిని ఒక సేనా నాయకుని 18 మైళ్ళ దూరమున మేము పట్టుకొంటిమి.

గానుములు తలలిన జర్మను సైనికులను చాలమందిని మున్నెవ్వసాయకు వర్షమువారు తీసుకొని వెళ్లిరి. యుద్ధ ఫిరంగులు మరఫిరంగులు, అగ్నిగోళములు, చాల మందులను సామగ్రి మావదొరకెనది. ఉదయమున తీరములను ఆసానులవై మరల తీరముగా ఫిరంగులు కాల్చసాగిరి.

ప్రాన్సులో ఆంగ్ల సేనాముఖము.

లండను జులై 9. — పారిసు — సాయుధ మిటుల ప్రకటించబడినది. 6-వ తేదీన బెర్లిన్ నుండి పిక్కినుకు

వైర్యభాగమున ఆంగ్ల సేనలు రక్షణముచేసిన కందకములను మరల పట్టుకొనుటకు జర్మనులు ప్రయత్నించిరి. ఆంగ్ల పరాసు ఫిరంగులను వారు జర్మనులవై తీరముగా ఫిరంగులను బి పి వారిలో చాలమందిని హతముచేసి వారిని పోరాడలేని ఉదయమున 6 గంటలకు జర్మనులు మరల బెర్లిన్ ను ఆ గ్రామమునకు దుర్భరమున పరాసువారి సైన్యములవై వచ్చిరి. 7వ తేదీన గోల్డ్స్మిత్ కందకములను మరల రక్షణముచేసినట్లు జర్మనులు సాచెజులవై దుర్భరమున తలపడిరి. 800 మిటులలోను 100 మిటులు మాత్రమే వారికి స్వాధీనమైనది.

ఒక జర్మను జలాంతర్గామిని ముంచుట.

అలహాబాద్ జులై 9. — పునరుద్ధరణ కమిషన్ రిపోర్టు. “దేశీయ వాణిజ్యము” అని పేరు పెట్టిన ఒక పుస్తకమును (అర్థిక విజ్ఞానము) జరిగిన పరిశోధనలకు ప్రోత్సహించుటకు సహాయము చేయుటకు వారం కొరకు లేదు” అని హైదరాబాద్ ప్రభుత్వము చెప్పినది. ఈ విషయమును విచారణ చేయబడునని లాడుకు జూర్జి గారికి ఈ విచారణలో హైదరాబాద్ ప్రభుత్వ జనరలు వాడుకలకు గాన యుద్ధము నియమములను సూచించును.

జనరలు గోరగు గారి గాక.

లండను జులై 9. — జనరలు గోరగు గారు పారిసునకు మునుపటివచ్చిరి. ఆయన కడిచేయి గాలిపోయినది బయలుదేరిన పిమ్మట శస్త్రము చేయబడినది. ఆయన ఎడమకాలు విరిగినది. కుడిచేత్త కటికలమున ఎముక విరిగినది.

జర్మను జలాంతర్గామిని ముంచిన వివరము.

లండను జులై 9. — 5.7.15 న పరాసువారు తెలిపిన సమాచారము గూర్చి ఇటుల తెలిసినది. బాల్కన్ లో హాలెండి అను కావలి నాక చేరునంది జలాంతర్గామిని 25 వారు బంధించిరి. జలాంతర్గామి పీల్ లో మునిగిపోయినది. చాలా సార్లు పీల్ లో బంధించినట్లు తెలుస్తూ వాత చమురు లేలేనది. ఈ జలాంతర్గామి క్రొత్తిమాదిరి కట్టబడినదానవలెనున్నది.

ఇటలీ

ఇటలీలో ఆయుధ సామగ్రిలు.

అలహాబాద్ జులై 9. — ఇటలీ దొరతనము వారిను మించుగ నన్ని యంత్రాలను గూడ వాక్రమించుకొని ఆయుధ సామగ్రిలను చేయుచున్నార. (పరిశోధనను సానుపడుచున్నార. ఆదివారములందును రాత్రిలందును గూడ వ్యాపార సంఘముల వ్యాపారమును పనిచేయుట కంగీకరించిరి. పంట సరకుల నందించుటకు వార తనమువారు పూచీపడిరి. యుద్ధ రంగమున నున్న పని వాడగోరవలసి పనులు చేయుటకు పిలిపించిరి. పనివాండ్రందరు ఆయుధ సామగ్రిల యంత్రాలలకే ప్రోత్సహించుచు.

ఆస్ట్రీయావారు టార్పెడోను విడచి పోవుట.

లహోరు జులై 9. — పి.ఎం. 1 గెజెటు పత్రికకు లండను విలేజిరి నిన్న నిటుల తిరిగివచ్చినది. డెయిలీ మెయిలుకు లోమునంది విలేజిరి ఇటుల తెలిసెను. గోరియా సమీపమున వలెనే టార్పెడోను విడుదలమున పర్వతముల మంచి రక్షకసాధనముగా నున్నది గాన వాల్చియావారు టార్పెడోను గానుముల కొంత భాగమును విడుదలచాల ముఖ్యవిషయము: — కడచిన 2వ జులైలో ఇటలీవారు బ్రెంటిలో పట్టుకొనలేక మునుకు వెళ్లిరి.

ఎక్వియాటికు సముద్రము నిటలివారు.

స్వాధీనముచేసిన వలెను.

లండను జులై 9. — ఆఫ్రికా నాక ముందుగా గూర్చి నుడువుచు ఆస్ట్రీయావారి డార్ఫ్ బియా తీరమునంది తరిమిచేయువరకు ఎక్వియాటికు సముద్రము ఇటలీవారికి నిరక్షరాధికారము కలుగువరకు పోను మానగూడదని ఇటలీ దేశపు పత్రికలు ప్రాసించి.

ఇటలీవారు వాల్చియాను పట్టుకొనుట.

లండను జులై 9. — మంగళవారము నాడంతయు తీరముగ పో ఇటలీవారు బ్రెంటియాలో నొక పేటను గూర్చి వాల్చియాను పట్టుకొనిరి. వాల్చియా ఇజాజ్ లోను కంటెనరుల యు యున్నది.

ఇటలీవారి క్రూరును టార్పెడో.

కొట్టి ముంచుట.

లండను జులై 8. — రోము — ఇట్లు ప్రకటించబడినది. నిన్న రాత్రి జరిగిన నాకాసంచారములో తెల్లవారుజామున నొక

కూడకు అమెరికానుండి కొట్టబడి ముంపబడినది. ఆనాక యొక్క ప్రక్క కొడుకగ సంపాదనను సుముఖులందరు బాధ్యతపై నిల్పి "రాజుగారికి జయము గలుగుగాక" యని ముమ్మారి రచిచాని విడిచి వెట్టిరి. నాకాకట్టెగా రందరి తరువాత దాని వదిలిరి. యెడలొ నన్ను చారందరి మానాకలు కాపాడినది.

ఇటలీవారి యభివృద్ధి

లండను జూలై 8:—ఇటలీవారి పెద్దభిరంగులు కొరెగోడల పగుల గట్టుచున్నది. మునుపటికంటె తీవ్రముగ విసాంబోద్ధ యుద్ధము జరుగుచున్నది. కాగ్నోపీటూమివై నిటలీవారు క్రమక్రమాభివృద్ధిని జేందుచున్నారు. వారచ్చట 1400 మందిని ఇయిటిలగ గొనిరి. విమానములు చేయబోట్లకు ఇటలీవారి విమానములు పాటులు చేయుచు ఇనుపదారులను నాశనముచేసినవి. తమ వై ఫిరంగులు కాల్చినను పట్టుతేక సురక్షితముగ మరలి వచ్చినవి.

అమెరికా

అమెరికావారి తేఖకు జర్మనీవారిజవాటు

లండను జూలై 9:—వాషింగ్టను:—లాసిటాని యాను ముందుకు గూర్చి జర్మనీ వారు వ్రాయ జలచిన తేఖకు చిత్తు ప్రతి నొకదానిని ఔరెలియోని అమెరికా రాయబారి కందించిరి. దానిని గూర్చి చేయ దగినదేదో అరాయబారి వెనెడెంటు విర్వ ను గారికి తెలిపెను గరియైన తేఖచేరువరకును ఏమియును చేయుటకు ప్రసిద్ధెంటు గారి కంగీకారములేదు గాన నాతేఖకాయన ఏన మాధానమును గూడ నీయనంగీకరింపలేదు.

జర్మనీవారి వాయువాస్త్రాస్తానము ను తినుకొనుట.

లండను జూలై 8:—న్యూయార్క్:—నెల్లిడ్లవన్న జర్మనీవారి వాయువాస్త్రాస్తానమును దొరతనముచే నాస్థిం ముచేసికొనిరి. జర్మనీవారికి వాయువాస్త్రలపంపుట కాధార మిదియే. అమెరికావారి తటస్థతకు భంగముకలుగజే యువాస్త్రల పంపిణీలు కొన్నిఫిర్యాదులు ఇటీవల వచ్చినవి.

న్యూయార్క్ ఓడకు నిప్పుంటుకొనుట.

లండను జూలై 8:—3వ నెంబరు హోల్డ్లలో నిప్పు బాధ పడు చున్నానని న్యూయార్క్ నుండి లండనుకు పోవుచున్న మధ్య అట్లాంటికు సముద్రములోనున్న మిస్సి ఓహో నౌక నుండి వాయువాస్త్ర వచ్చినది.

నిప్పువారుట.

లండను జూలై 9:—మిస్సి ఓహో నౌక వైపెరవులకొనిన నిప్పును ఆర్పివేసిరి. అది పోలిపాట్లకు వచ్చుచున్నది. ప్రియ కష్టానమును ఊపిరి ఆడతనని తెలియవచ్చుచున్నది.

అమెరికాలో ఓర్వెడో వాయువులు ఏచుట.

దావలన కలిగిన పురులు.

లండను జూలై 8:—మిసూరి, ఇల్లియోస్, ఇండియా నా, ఓహియో ప్రదేశములను ప్రచండవాయువులు పిడుగులు ను ధ్వంసము చేయుచున్నది. చాలామంది జనులు చచ్చిపోవు చున్నారు. ఈ వాయువులు ఒక రైలుబండిని కమ్మలవై నుండి తోసివేసినవి. గాలిచే పొలముల నుండి కొట్టు కొనివచ్చిన గోధుమచేను పట్టణముల నెంపుచున్నది. సింసి పేట్లో సుమారు 20 మంది చచ్చిరి. రెండుపడవలు తల క్రిందుగుటచే చాలామంది ఓహియో నదిలోపడి చచ్చిపోయిరి.

శివుపైకిము లవహరించుట.

కలకత్తా జూలై 10:—జమీదారులగు శ్రీమతి కాదంబమ్మి కోరికతోగారి గుమాస్తా వైరిన్ని కొండరింపి యు తులమును నిర్మింపకునిరాబడిన కేసును అల్లిపూరు డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటుగారు జి.టి. ముక్తిగారు విచారింపచున్నారు. వాడుకగా తెలియజేసిరి. 1920 ఏప్రిల్ లో జమీదారులు గారుచేసిన పోల్లరివద్దకుండు ఒకజమీదారి కొనిరి. దానినుండి సొమ్మగొనినాడే కయతులకు రసీదులిచ్చి 1-వ ముద్దా యిది పంపింపిరి. కొంతకాలమైన తరువాత తెక్కలను తొక్కిరియొ పిమ్మి ముగ్గివాలుగారు వెళ్లిరి. అచ్చట కా గొట్టి యొంది. ఆ రాత్రి జమీదారి తో పంపింపించి కయతులు కాగితములు మాయ పయ్యెను. ఈసంగతి ముగ్గివాలుగారు, గ్రుమాస్తాయున్న

అచ్చటి పోలీసు స్టేషనుకు తెలియజేసిరి. తరువాత నవ్ దివిజ నల్ మేజిస్ట్రేటుకు తెలియజేసిరి. ఇంతేగాక పోయి కాగిత ముల తిరుగా దెచ్చి నవారికి బహుమాన మిత్తుచు ని ప్రకటన అచ్చు మూలమున చేసిరి. ఇటీవల బారీపూరు మునబుక్లర్లుగా విచారణ యగుచున్న కొన్ని దావాలలో (రైతులవై తెచ్చుకొన్నవి) పోయినపుడుకముల తాలూకు సంబంధుల రసీదులు దాఖలుచేయబడెను. ఈసం తము జమీదారు రాయనకు అనుమానము కలిగించినది. ఈ విషయమునుగూర్చి విమర్శ జరిగింపగా 1-వ ముద్దాయి, మరి యొద్దరు ముద్దాయిలతో కలసి కిస్తులకు వమానచేసి రసీదులు యచ్చి నామ్మకు అవహరించినట్లు తెలియవచ్చినది. ఈ కేసు యంకను జరుగుచున్నది.

జర్మనీలోనికి సామూహికవియు పోకుండ

నాంగ్లేయులు చేసిన నిరోధము.

దాని ఫలితము.

కలకత్తా జూలై 10:—బెన్సి నులో నున్న తన విలేజిరికిని జర్మనీలోనన్న దాక్టర్ డెక్ బ్రూర్, మొదలగువారికిని జరిగిన సంభాషణమును న్యూయార్క్ పర్ లుఅను ప్రతీక ప్రకటించినది. అమెరికా సాయుక్త రాష్ట్రములవారు ఆంగ్లేయులను ఇప్పు డివెట్టి ఆంగ్లేయులు జర్మనీలోనికి సామూహిక వియు పోకుండ చేయుచున్న నిరోధములతో కొంతమట్టుకు తగ్గించి జర్మనీపా రికి రాగి, ప్రత్తి రబ్బరు ఆహార పదార్థములు పోవు నట్లు చేయ రాదా అని వారు అనిరి. ఇట్లు వారనివదాని బట్టిచూడ ఆంగ్లేయుల చేయుచున్న నిరో ధమును జర్మనులు విశేషముగా పొండుచున్నారని స్పష్ట మగుచున్నది. జర్మను అమెరికావారి నోటునకిచ్చిన ప్రత్యు త్తరముగూడ నిట్టి మాధ్యమననే యుండకచ్చునని వీరిమాటల వలన తెలియుచున్నది.

రుష్యా

ఆంగ్ల దేశపు జలాంతర్గామి బాల్టికు సముద్రము.

లండను జూలై 8:—జర్మను యుద్ధనౌక నొకదాని బాల్టికు సముద్రములో జయప్రథముగ నెదిరించిన జలాంత గామి ఆంగ్లేయులదేయని పెట్రోగ్రాదులో అధికారు ప్రక టించినట్లు వార్తాసంఘమువారు తెలియజేసిరి.

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియావారు రెమనొకాదిశిమునకొక మంత్రినేర్పరుట

లండను జూలై 8:—మెల్బర్న్: ఆస్ట్రేలియా రక్షణ మనకు నియమింపబడిన మత్రిగారికి సహాయ మొనర్చుటకు గాను నాకాదేశమునకు మంత్రి నేర్పరుతురని ఫిషరు గారు ప్రతినిధుల సభలో నుడివరి దేశములోని పురుషు లను నామోదచేయు కా సనమును ప్రవేశపెట్టి ట. రాజ్యాంగ సభవారు తెలిపెను యుద్ధ విషయకములగు వ్యవ హారముల కరిష్కరించుటకు తక్షలతో సంబంధము లేని జాతీ య సభను ఏర్పరుచుట ఈ సభకు ప్రతి జిల్లా నుండియు యొద్దరు ప్రతి ధులు నియోగింపబడుతురు.

హోలండు

వైద్యము హెచ్చుచేయుటకు బిల్లు.

లండను జూలై 9:—హేగు-వైద్యములో ప్రజలు కొనుటచే వైద్య కాసనమును దొరతనము వారు మార్చిరి. వైద్యములో చేరుటకు 40 ది యొద్దరు బరులుగ 80 ది యొ ద్దరు చేసిరి.

మాంటిస్సిగ్రో

మాంటిస్సిగ్రోవారు బిస్మియరులను పట్టుకొనుట.

లండను జూలై 9:—అల్బానియాలోనున్న ఆస్ట్రీయా దేశములను ఆస్ట్రీయా యద్యోగములను మాంటిస్సిగ్రోవారు పట్టుకొని స్వభావమును వేడుకొన్నారు. వారు న్యూటర్ లో నున్న ఆస్ట్రీయా గాయబానిరి పంపారమును తరిమివేసిరి.

జర్మనీ

బెన్సి నులో నొక పెద్ద యంత్రశాలలో అగ్ని.

లండను జూలై 9:—అమ్స్టర్ డాము. బెన్సి నులో నొక పేజయగు వార్గోవెక్ బస్సులోనన్నది యువైలెడ్ కెంకర వక్రస్థ అత్త యంత్రశాలలో నిప్పుంటుకొనెను.

టర్కీ

కనిప్రాంటిలోపిలులోని జర్మనురాయబారి.

లండను జూలై 8:—కానిప్రాంటు నోపిలులో జర్మ నురాయబారిగానన్న బారనువాను వాంగనుహేము గారికి బదులుగా బల్గేరియా రాజుగారు పెర్సి నెంటు గారికి చుట్ట మును రుమేలియా రాజుగారికి బావమడిమి నగు ప్రితస్ వలో హెన్లో హోలంగెను బర్లుగారు నియమింప బడిరి.

గ-లిపోలిలో సేనా నాయకత్వము.

లండను, జూలై 9:—గలిపోలిలో సేనా నాయకు డుగానున్న జరలు లిమకువాను సాంధ్యగూకి దెచ్చి తగిలినందున ఎవ్వరుపాను గారు సేనానాథుకత్వముకబూరిరిని మైపు ప్రతీకకు మిటులనకుండి తంజివార్త వచ్చినది.

టర్కులు తీవ్రముగ ముట్టడించుట

లండను, జూలై 7:—ఇదివర కన్న డెనగనంత తీవ్ర ముగ 5 7-15 తేదీ ఫిరంగులు టర్కీవారు ప్రేల్పిరట్టు, యా రాత్రి సర్ ఇయాను హేమల్తుకుగారి రిపోర్టు వలన తెలియ వచ్చుచున్నది. దక్షిణరంగమున తామడ రొక్కపారిగ నెది రించుటకు పూర్వమున అభయకమున 5000 పెద్దసండ్లవై యువైలెడ్లది. తరువాత జరిగిన యుద్ధములో మిత్రుండ లివారి సేనలు పోరాడినవి. శత్రువుగొడింపబడిరి. గాని మిత్ర మండలివారి సేనలవై వారి ముట్టడి వలన కేమియు ప్రయోజ నములేక పోయెను. ఇటీవల టర్కీవారు పొందిన గోప్తములతో పాటు మరింత నవ్వు మిప్పుకు గూఢ బాణి కలిగినది.

టర్కీవారి జలాంతర్గామి నెదిరించుట

లండను జూలై 8:—జిహాన్ లుతూను నుండి రూట రిట్లు తంజివార్తనంపెను. బొంబేన్ వద్ద రష్యవారి నౌకలోక టర్కీవారి జలాంతర్గామి ముట్టడించినది. ఆ జలాంతర్గామి టూర్కిష్ పడన నొకదాని వాటివై పంపెను. రష్యవారు గుం డజే నది యద్యత్యమయ్యెను

దక్షిణాఫ్రికా

దక్షిణాఫ్రికా యుద్ధము

లండను జూలై 9:—ప్రెటోరియా:—జంబు బోధాగారి వైద్య పార్శ్వభాగములు ఇమామెయవానులో నీలను చేసెను. అచట వారు 750 మంది జర్మనులను చాలిఫిరం గులను పట్టుకొనిరి. జర్మనులు పట్టుకొనిన ఆఫ్రికాచేకియుల నందరిని విడిపించిరి. తక్కిన జర్మను వైవిలందరును. లో గి పోవుటయో పట్టుకొనబడుటయో త్వరలోనే తేలును.

దక్షిణ ఆఫ్రికాలోనున్న జర్మనీవారి వైవికులు

లందరు లోబడుట.

లండను జూలై 9:—ప్రెటోరియా అధికారిట్లు ప్రక టించిరి. ఆఫ్రికాలో వైద్యులి దిక్కున నుండు జర్మనీవారి సే నలన్నయు జెనరల్ బోధాగారికి లోబడినవి. వైరమెచ్చుటకు లేదు. నగరవాసులే వైవికులుగనన్న వైద్య మంతయు ప్రయాణ సౌకర్య మల రడి న తక్షణ మే మరలకు కెవలవును జర్మనుల సేనానాయకునకు నిన్ను జెనరల్ బోధా గారు కడవటిలేఖ నంపిరి. అందులో సాయంకాలము వరకు గడువీయబడిది. జర్మనులందరు ఏవరతునును కోరకయే బోధాగారికి లోబడిరి.

దక్షిణాఫ్రికాసంస్థానము

రక్షకసేన.

కూనూరు జూలై 9:—కూనూరు బూతుకుక్కల గా రనుకొన్న ప్రకారము కేపటికోజు ఇచటికిరాను. సిం హళమునుండి 27 వ తేదీక వచ్చెదరు. ఆరు వ శక్తి సు నకును వెల్లెండ్లనుకును మధ్యకున్న రక్షక సేనాస్థానమును విం టుమేయరులో బసచే సెదరు. ఇరట సంఘపథులు జరుగున. ఆరధల కాయన అశ్వతులుగా నుంతురు. 28, 29 తేదీలలో నిచట జరుగునభిలో సేనోద్యోగులు 40 మంది వచ్చెదరు. అపరాధ జనానాసముల. విషయము కర్పింపబడువానిలో ముఖ్యవైదిగానన్నది. బూతుకుక్కలగారు 28-వ తేదీ నకు న్యసింతురు.

కష్టము.

కూనూరులో కేడంతయు వికరీకముగా వానకుంజినది.

క్రిష్ణగురు జాత్రై 8:— నేదీతేను విచారణ మరల నడి
గిడి. నాయుడుదీరు పరమగురు ఇట్లుచెప్పెను. నేను నయ
లాన్నికాకే నెరగుచును. వాఁకొక పవనమున్నది. నేనెవవాసో
దగుల నుద్ధరిం. త్తిమగురు. వచ్చితిని నానోదరు లిద్దరును
కళాసులుగా నుండిరి. వెళాఖ నెల లో ఒక ఆది
వారమునాడు సాయుకాలమున ఒక ఘరానామహోద్యోగ
లాజో వెళ్లుదుకు పవనమట్లాడెను. 12 గురు బంగారము కడ
వలూ వెళ్ళిరి. ఒక పచ్చనినుండి అంకరకే తేడినది. పవన
బయలుజేరినది సాయుకాలము సాయుకులదే దర్శన అగిడి.
ఉదయము మరల బయలుదేరి బాల్లద్యోగ నాగిరి. ఇదికొన్ని
తీరమున నొడవనావీరి. ఇద్దరతప్ప తక్కిన వారందరును వె
ళ్ళిరి కొంతనేటికొకడు మరలదచ్చి బయలుజేరినా గూతో
చెప్పెను. చాలామంది గట్టుకచేరుట నేనుమానితిని. ఒక
తప్ప వెళ్ళినవారందరును వచ్చిరి. ఒకకునిబడి గట్టుమీద
నున్నవారిలో మట్లాసుమండి తరువాత పవనలోనారు
గట్టుమీదనున్న వారివై తుపానులకుకాల్పిరి. గట్టుమీదనున్న
వారు పొందోసాగిరి. పవన లోని వాడొకడుక్రొద
దిగి గట్టుమీద పడి పోయెను. వెంటనే పవనలోని వారు 6
6 గురు దిగి వారిని పవనలోనికి తెచ్చిరి. పవన బయలుజేరినది.
పవన ఆంతరి గట్టుగగ్గిగమనయ్య సుకింపవలూని వారందరును
తేదినిబడబడిరి. పవన తిరగబడినది. వారిలో కొందరు గట్టు
మీదికిరి కొందరు నీళ్ల లోనికిరి యురికిరి. పవన వా
ండు 11 గురు బంగారమును గట్టువై వెళ్ళిరి. నా
నోదరుని చునెదరుని భయవెట్టి బాబూబురుగిలు పుచ్చు
కొనిరి. మీరేదాకేనే రండుచెప్పి వారందరిని నడునసాగిరి.
అని చెప్పి సాక్షి ఘాభూషణరాయుని పోల్చెను. తరువాత
వారాయాగంబులో జమీందారనాడుజు అరు ఆభయదరణ
గురు ఇట్లు సాక్ష్యమిచ్చెను. నేను సుబు ఇకన్నెక్కుకు నిరోధ
బాబూ నెరగుచును. నాకుఖలియత్రాసులో ఇదీసమీపముక విడ
సిలియ వైకాఖునెలరున్న నొకదికయునిలోఁగ బాముక నేరేలో
నుండగా రక్క గుడిదాలో గాభూపతి బాముకచ్చిలెల చెను. నన్ను
గూడ ఖలియ త్రాసునకుకు రమ్మనినిగోదబాంకిను. సకయు
దురమువకుకు వెల్లిపెమ్మట వారి మురునెల్లిరి. నేను నెలక
బడితి. ఖలియత్రాసుచే నెకునిదగ్గరకువెళ్ళితిని ఆచునిగోద,
భూపతులును ము చాలమందియు నుండిరి. భూపతి బాబూ
క బ్రాహ్మణ బాబునితో మాటలాడుమొడెను. పేరలు చెప్ప
మని వారడిగిరి. అకడ నొక పవనమున్నది. పవనలోనారు
మేము పెండ్లిగోడుకు తరపునారమురి. పవనలోని వాడొక
కాంస్తేయమీద పిస్తోలు ప్రేర్చెను. కాంస్తేయ కూబడెను.
పవనదగ్గర నిలురబడిన కుర్రవాడొకడు మొగ్రో అని నెల
బడెను. ఆ కుర్రవానిని తక్కిన కుర్ర వాండు పవన
లోనికి తీసిను కొనిపోయిరి. ననటకుండి పోవుమండగ
పిస్తోలుకాల్పిన చచ్చుకు విసబడినది. ఆ కుర్రవాడొక నొక
నిని నే నదివరకు నేరాగంజిలో చూచివాను. తరువాత పవన

వర్షాల దిక్కి వడిపించుట నేను చూచితిని. తరువాత రత్నంబి పోలీసు కలెక్షనర్లకు భూమిని తమదానిగా ఇటుల సాక్ష్య మిచ్చెను. ఇట్లు పూర్తి కచేరీ 14-15 మంది వంటచేసుకొను చున్నారని కనబడుచున్న నాతోచెప్పెను నే నచటికి వెళ్ళగా వారు వంతుకొనుచున్న పాకగుమ్మలలో నొకకు నిలబడియుండెను. నేను పడవదగ్గరకు వెళ్ళగా చాలమంది కను పడిరి. నేను మీపేర్లచెప్పడవి వాడిగితిని. ఒకడు గట్టున నిలువబడి మేము చెప్పెను నెను. అంతటవారు పడవలోనుండి తోపాటులను గార్చిరి. నికోడ బాబుగట్టుననుండి కాల్చెను. వారిలో నొకడు స్త్రీ నేలబడినది. వెంటనే 6-7 గురుమంది పడవలోనుండి వచ్చి తుపాకులను కాల్చు సాగిరి. నేను కచేరీ వైపు వెళ్ళిపోతిని. పడవ బయలుదేరిన తరు వాత గూడ తుపాకులను కాల్చుచుండిరి. అని చెప్పి సాక్షి మద్యములను గురించెను. తరువాత కోర్టువారు కిటిఫు సా చ్యముచేసి పరీక్షించిరి. తరువాత క్రాను పరీక్ష జరిగింది. అది ముగియక మునుపే కోర్టు చాలించబడినది.

తూర్పుబంగాళములోని కలెక్షన్.

కలెక్షన్ జూలై 10:—కలెక్షన్ జూలై 10 వరకు సమగ్రమువారు కలెక్షన్ తూర్పుబంగాళములో బాధపడు ప్రజల కాపాడుటకు గాను సామ్యుకొరకు నేడును నిట్లు తెలియజేసిరి. వార ధర తగ్గిపోవుటచేతను, ఆహారపదార్థముల ఖరీదులు బాధి యగుటచేతను, ఇటీవల వరదలు కలుగజేసిన వర్షము చేతను ఇదివరకే కలెక్షన్ బాధపడుచున్నవారు మరింత యధికముగ తీవ్రపడుచున్నారు. వారికి తీరవాధారములేవు. ఒక్కటూ తిండితైల లేక నులమల మాడుచున్నారు. ప్రస్తుత సిటినిబట్టికొరతనమువారు బహుమిదలకొనగలరుగాని పాపములును, ఉచితార్థము కంటకుకొచ్చిన కడివేల రూపాయలను చాలులేదు. దొంగతనమువారు దారభావముతో చేయుచున్న సహాయమును తోడుపడుటకు ప్రజలన్నివోట్లను మీటింగులు చేయుచున్నారు.

లాహోరు

లాహోరు కుట్ర కేసు.

లాహోరు జూలై 9:—నిన్న మూర్తయ్యలు కేసునింగు, లాలు సింగు, రూలియాసింగు, గజ్జుసింగు కేసునాధ నేగలు పూర్ణ

సింగు కరకుసింగు క్రిపాలుసింగు నందసింగు దేవాసింగుల పక్షమున సాక్షుల విచారణ జరిగింది. ఇప్పటికి 162 సాక్షుల విచారణ ముగిసింది. 71 రు సాక్ష్యమివ్వవలసియున్నది. నేను మాగలసింగు గురుదత్తుసింగు లస్సేతు ఇందరుసింగు ఇంద్రసింగు భానుసింగు చతుసింగు క్రిష్ణదాసు సుదదత్తుసింగు గజరు సింగుల కక్షము 37 గురు సాక్షుమిచ్చిరి. ఇక 30 మంది మాత్రమే సాక్షుమివ్వవలసియున్నది.

సిమ్లా

పేగు మరణములు.

సిమ్లా జూలై 8:—3-7-1915లో సంతకుమారమున హిందూదేశమున 583 గురికి వ్యాధి సోకినది. 480 మంది చని పోయిరి. జాంబాయులో 189 మంది చెన్నపురలో 8 గురు బంగాళమున 1 జేహోరు ఒరిస్సాలో 5 గురు సుయుక్త పర గజాలలో 1 పంజాబులో 68 గురు బర్మాలో 88 మంది మై నూరులో 28 పశ్చిమోత్తర సువాద్దు 2 చనిపోయిరి.

పంబలు.

సిమ్లా జూలై 9:—2-7-1915 లో సంతకుమారమున వర్షము బాగుగానే కురిసింది. వ్యవసాయములకు లునుకూల ముగా జరిగినది. చీలలోని సస్యములు బాగుగా నున్నవి. ఆసాము, బంగాళము ఒరిస్సా జేహోరులలో పశువులకు రోగములు కలిగినవి తక్కిన వోట్ల పశువులుబాగుగా నున్నవి. తృణమును జలమును సమృద్ధిగానున్నవి. ధరలలో సంతకృత్యములేదు.

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన తంతివార్త.

సిమ్లా జూలై 10:—8-7-15 న ఇండియా మంత్రిగా రిలుల తంతివార్త నందిరి.

రమ్యరంగము.

పోలండులో ఆగ్నేయమున జర్మనీ ఆస్ట్రీయా నేలలు అలియక ముట్టడించుచునే యున్నవి. రమ్యవారు వారి నెదిరించుచున్నారు. 7-7-15 న రమ్యవా రిటుల ప్రక టించిరి. కార్నిని కున కుత్తరమున తీవ్రమగు యుద్ధము జరిగినది. జర్మనులు తీవ్రముగ పోరిరి. మేము వారిని తరిమితిమి చెల్లాచెదుగ పారిపోయిరి. కార్నినిక్కురు ఈ

కాన్యమున మేము శత్రువులను స్వరక్షణా యత్నముచేసితిమి “రమ్య నిజక నేలలు చాల నన్నివని పోరు తీ మైనది. రమ్య వారు చాల వోట్లను మొదలిరించి మేము తరిమితిమి” అని ఆస్ట్రీయా వారు ప్రకటించి “జర్మనులకు తూర్పున మున్నేమియులేదు” అని జర్మనులు టించిరి తూర్పునెలీషియాలో బుగుగ్లెన్సిన్ నీలా ఎడమతీ గ్రువులు 5 వ లేవీసాయంతనమున చాలవోట్ల ముమ్ము దాకిరి. వార్నినోట్లనుగూడ నోడిపోయి యుద్ధము జరిగింది. తక్కినవోట్ల మార్పులేదు. ఆక్రడక్కుడ ఫిరం యుద్ధములు మంచుగనుల ప్రేలుచున్న యుద్ధములు న గునవి జరిగినవి రమ్యవారు ప్రకటించిరి.

ప్రాన్సు రంగము.

సెంటు మిచెలుకు ఆగ్నేయమున జర్మనులు తీవ్ర పోరి కొంతసేపు మాక్రమించుకొనిరి. మ్యూజు మే తూర్పున వారు మా మొదటి నేలను చీల్చిరి. 260 వాక్రమించిరి గాని మేమువోట్లను వారిని తరిమితిమి మందిని హతముచేసితిమి. బోయిసు లీప్లాట్లో పో ఈమోసను కు పడచుట జర్మనులు ద హ్య క్ర కమును చల్లి తలపడినను మేము వారిని నిలబరి జర్మనీవారు మ్యూజు మెట్టలమీద రెస్పెరేజనుగద్దగు తరుచుబడిరి. సోచెబుగద్దమాడ 2 సారు లోడింపబడిరి. ముట్టడి జరుగుచున్నది.

ఇటలీ రంగము.

నోకాయుద్ధముజరిగిన ఇటలీవారి విమానక యావారి విమానకాలలపై బాంబులను వేసిరి.

దక్షిణాఫ్రికావారి పై న్యవహాయము దక్షిణాఫ్రికావారు పెద్దగోరంగులను కొ పంపెదమనగా ఇంగ్లాండు దొరతనమువా రంగీకరించిరి.

సామ్రాజ్య యుద్ధనిధి

సిమ్లా, జూలై 10:—ఇప్పటికి నిధికి రు 9,649,891 ల మొత్తమైనది.

లంచము గొనిన పోలీసువానికి శిక్ష:—కోట గిరిలో లైసెన్సు లేకుండగా కాఫీగింజలను రవాణాచేయు నట్టి బండివాళ్లవద్దనుండి లంచములు పుచ్చుకొని, బండివాళ్లను నిరాటంకముగా పోలీసుభటులు పోనిచ్చుచున్నారని ఆధికారులకు తెలిసి, సంగతుల విచారణచేయగా, నిద్రకు భటులు సరిగా లంచము పుచ్చుకొనుచుండ పట్టుబడిరి. వారికి మూడునెలలు కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

OAKES & CO, Ltd.,

మెత్తని కాల్ జోళ్లు.

MADRAS.

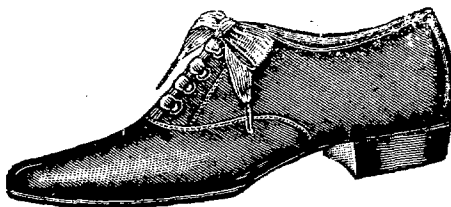
Half Slippers

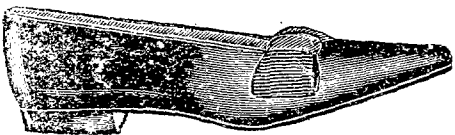
ముచ్చలు, వడిమలు చక్కగ పరచుకొని యుండును. ఈ జంటను వలెనే యుండును జత 1-కి రు. 3-12-0.

Patent Leather Dress

Oxford.

Patent Leather Court Shoes.

చక్కని తోలు, కోర్టు చెప్పులు మృదు నగునవి. అందమునవి. ప్రక్కలన మిన విన్నెరాడు (Lined Leather) తోలు కట్టబడి యున్నది. జత 1-కి రు. 10-8-0. నెం. 395 రు. నైమాదిరి చెప్పులు, జత 1-కి రు. 7-12-0.

చక్కని ఆక్సుఫర్డు తోలు చెప్పులు. వడిమలు ఎత్తుగా నుండును. బొటనవేలి ఉంగరములు లేవు. వధ్యను బొటనవేలు ఉంచుటకు తగినట్లు చేయబడినది. వైపులముమాదిరిగ నుండును. మిక్కిలి సుఖముగ నుండును. నెల జత 1-కి రు. 10 8-0 ex.

"Vitalite" Slippers.

వైటలైట్ ముచ్చలు. నాజుకుగా నుండును. మెత్తగానుండుటచే పికారు గా నడచుటకు మిక్కిలి అనుకూలము. ఆరోగ్యశాస్త్రము ననుసరించి మడి మలు తయారుచేయబడినవి. జత 1-కి రు 3-4-0.

Slippers for Home Comfort.

టామోరాకో ఆక్సుఫర్డు ముచ్చలు. చేతి తో కట్టబడినవి. సుఖముగ నుండును. నడచుటకు ఉత్సాహము గలిగించును. జత 1 కి రు. 6-12-0. బ్రాకు మొరాకో ఇదెరకము జత 1 కి రు. 6-12-0.

ఓక్సు ఆండు కంపెని లిమిటెడ్, మదరాసు.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTER'S AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

GUILDHALL MEETING.

To Be Addressed By Lord Kitchener.
Inauguration of Three Week's Recruiting Effort.

LONDON, July 9. The meeting to be addressed at the Guildhall to-day by Lord Kitchener as the inauguration of a three weeks' recruiting effort in the city promises to be a great demonstration in honour of Lord Kitchener. Territorials will line the streets through which he will drive, and an overflow meeting will be held in the Guildhall yard.

Earl Kitchener's Speech in the Guildhall.

LONDON, July 9. Sunshine favoured Earl Kitchener's visit to the Guildhall. There were enthusiastic scenes in the streets cheering crowds being remarkable even for London. The distinguished company including many Cabinet Ministers filled the historic Hall. Earl Kitchener affirmed with greater emphasis than ever that he wanted more men and still more men, but the recruiting position was nevertheless immeasurably better than it was ten months ago. He emphasised that the general situation as regards war was as serious as then. He paid a glowing tribute to the brilliancy of the Austrians who were assisting to carry the Dardanelles operations to a victorious conclusion. Earl Kitchener eulogised South Africa which not content with bringing the arduous campaign to a successful close had now offered large forces to engage the enemy in the main theatre of war.

An Enquiry Promised.

ALLAHABAD, July 9. A "Pioneer" special cable says—Despite the statement by Lord Haldane a few days ago that this was no time to look for scapegoats, and that if General von Donop (Master General of the Ordnance), went, he would be irreplaceable, Mr. Lloyd George has promised an enquiry, which will doubtless embrace the terms of office of both Lord Haldane and General von Donop.

Progress of Munition Scheme.

The munition scheme is progressing well. One hundred thousand special workers will soon be employed. The forces under arms stand well in the matter of equipment.

Recruiting.

Recruiting continues satisfactory.

Arming of Merchant Vessels.

Mr. Bellairs' Question in Parliament.

LONDON, July 8. In the House of Commons to-day Mr. Bellairs asked whether, in view of German attacks on unarmed merchantmen, the Government would ask neutrals to allow merchant vessels armed for purposes of defence only with a gun astern, trade to their ports in spite of carrying a gun.

Mr. Robert Cecil's Reply.

Lord Robert Cecil replied that merchantmen of a belligerent were entitled, by established and uninterrupted usage, to carry and use armament in self-defence. Several neutral Governments were communicated with at the outbreak of the war, and several more had been approached since as circumstances suggested. The principle of merchantmen carrying arms in self-defence had been generally recognised, and British ships so armed had been trading regularly with various countries since the early stage of the war.

British Submarine in the Baltic.

LONDON, July 8. The Press Bureau states that it is officially announced in Petrograd that the submarine which successfully attacked a German warship in the Baltic was British.

EXPORTATION OF JUTE GOODS.

Prohibited to all Destinations.

LONDON, July 9. The "London Gazette" announces that the exportation of jute yarns, jute piece goods, bags and sacks is prohibited to all destinations.

Death of a Distinguished Airman.

Killed While Experimenting

LONDON, July 9. Captain A. Soames, the airman who was recently awarded a Military Cross has been killed at Upavon while experimenting with a high explosive bomb. He was hit by fragments at ninety yards distance.

The War Loan.

Hongkong and Shanghai Bank's Subscription

LONDON, July 9. The Hongkong and Shanghai Bank has applied for one and a quarter millions of the war loan.

The Register Bill.

Third Reading Passed.

LONDON, July 9. The House of Commons passed the third reading of the Register Bill.

TELEGRAMS.

Indian Consolidation Bill.

The Amendment.

LONDON, July 8. With reference to yesterday's debate on the Indian consolidation Bill, all amendments suggested by the Committee in Appendix B were carried, but Lord Islington withdrew various Government amendments which were not proposed by the Committee.

FRANCE.

The French General Commanding Dardanelles Force.

LONDON, July 9. General Gouraud has arrived in Paris. His right arm was amputated during the voyage from Gallipoli. His right hip is fractured and his left leg broken.

German Submarine Sunk.

By French Patrol Boat.

ALLAHABAD, July 9. A "Pioneer" Special cable says. According to Boulogne news received from Paris a French patrol boat, six miles off Boulogne, on Sunday, saw a submarine's conning tower. The patrol boat opened fire. An explosion occurred on the submarine which sank immediately in over 20 fathoms.

Further Details.

Details of the sinking of the German submarine mentioned in the French communique of July 5 show that the patrol boat "Holland" off Boulogne fired twenty-five shots at short range. The submarine was hit and disappeared in a cloud of thick smoke, leaving a patch of oil on the surface. The submarine seemed to be of the most recent type.

Another Violent Infantry Battle.

German Effort a Complete Failure.

LONDON, July 8. PARIS—Another violent infantry battle is proceeding, the Germans again attempting to capture the sunken road between Angres and Souchez. The attack was preceded by very heavy bombardment, but all German efforts completely failed.

Successful French Offensive.

The communique says the French then took the offensive against Souchez and succeeded in approaching the town, carrying a line of German trenches after annihilating all defenders with grenades. They then progressed beyond, taking prisoners.

Artillery Action in Argonne.

Artillery action is maintained in Argonne. The Germans once tried to leave their trenches, but were driven back.

A Lively Night.

The night was very lively between the Meuse and the Moselle, but the enemy made no attempt at infantry fighting, except in Bois-le-Prete, where two attacks were smothered at the outset.

Attack On British Front.

Repulsed with heavy Enemy Losses.

PARIS.—The evening communique says the German attack in Belgium against trenches was the British captured on the sixth, southwest of Pilke, was caught by British and French artillery fire and dispersed with very heavy losses.

Attacks on French Position Repulsed.

The enemy at six in the morning again attacked the French positions north of the Bethune-Arras road, but were repulsed. The German attack north of Souchez station was aimed at recapturing the trenches lost on the evening of the seventh. The Germans only succeeded in occupying a hundred out of eight-hundred metres.

TURKEY.

Enver Pasha Takes Command of Gallipoli Troops.

LONDON, July 9. A message to the "Times" from Mythen-quai states that Enver Pasha has replaced General Liman von Sanders, who is wounded, in command of the troops in Gallipoli.

VIOLENT TURKISH ATTACK.

Magnificently Repulsed.

LONDON, July 9. Sir Ian Hamilton to-night reports that on July 5th the Turks started the most violent bombardment yet experienced. They fired at least five thousand heavy shells which were preliminary to a general attack in the Cautern theatre. The Allies fought magnificently, resulting in complete failure of the enemy attack. No impression was made on our line. The enemy added to his recent very heavy casualties.

Turkish Submarine Attacked.

By Russian Destroyers

LONDON, July 8. Reuter wires from Sebastopol that Russian destroyers attacked, near the Bosphorus, a Turkish submarine, which fired a torpedo without result. The submarine disappeared when shell hit.

ITALY.

Capture of Garizia

LONDON, July 9. The Italians have captured Podgora, a suburb of Garizia, commanding the Isonzo railway bridge, after a violent battle all day Tuesday.

TELEGRAMS.

Italian Cruiser Torpedoed and Sunk.

During Naval Reconnaissance in the Adriatic.

LONDON, July 8. ROME.—A communique says that during a naval reconnaissance in the east night in upper Adriatic the cruiser "Amalfi" was torpedoed and sunk at dawn. The warship listed and the crew with admirable discipline were drawn up on the deck and gave three cheers for the King before they abandoned the ship. The captain was the last to leave. Almost everyone was saved by our ships.

The Adriatic Sea

Must Become an Italian Lake

LONDON, July 9. The Italian press emphasises the lesson of the loss of the "Amalfi," saying it is necessary to continue to fight until the Austrians are expelled from the Dalmatian coast and the Adriatic becomes an Italian sea.

Italian Progress.

Bombardment of Corte

LONDON, July 8. ROME—Italian heavy guns are smashing the fortifications of Corte.

Battle of Isonzo.

The battle of Isonzo is more intense than ever.

Progress Slow but Constant

The communique says that the Italians are making slow but constant progress, especially on the Carso plateau where they have taken 1,400 prisoners.

Activity of Italian Aircraft.

An Italian dirigible and aeroplanes have been most active in dropping bombs on aviation grounds and destroying railways. All returned safely, in spite of violent bombardment.

Munitions Manufacture in Italy.

Government Action.

ALLAHABAD, July 9. The Italian Government has decreed practically taking over all factories for producing munitions. The response is encouraging, all kinds of firms undertaking to work on Sunday and night. The Government are guaranteeing supply of raw materials. All mechanics at the front are to return. The employees are already transferring their services to munition makers.

AUSTRIAN

N OF TOLMINO

LAHORE, July 9. The London Gazette says the London and Military Mail's Rome correspondent says part of Tolmino village is important. Gorizia, really lying on the entrenched Italian Advance.

The Italians have persistently advanced in the line during the last few days.

HOLLAND.

Bill Extending Landsturm.

The Age Limit.

LONDON, July 9. THE HAGUE—Out of deference to the wishes of the people the Government has altered the bill extending the Landsturm, making the age limit thirty instead of forty.

MONTENEGRO.

Austrians Expelled from Albania.

LONDON, July 9. The Montenegrins are arresting and interfering in Montenegro Austrian agents and subjects in Albania. They have expelled the Consul and the entire staff from Scutari.

AFRICA.

The War in S. E. Africa.

General Botha's Advance.

LONDON, July 9. PRETORIA—General Botha's flanking columns have reached Isimbani and have captured 750 Germans and several guns. They have released all Union prisoners to German hands. The capture of Isimbani is the first of the enemy in the field is expected shortly.

Unconditional Surrender.

Of the German Force in the South West Africa.

LONDON, July 9. PRETORIA—It is officially announced that General Botha has accepted the surrender of the entire German force in the South-west Africa. Hostilities in the south-west have now ceased and practically the whole citizen army will return to the Union as quickly as their transport will permit.

The Germans surrendered absolutely unconditionally. General Botha having presented an ultimatum to their Commander which expired at tea time yesterday.

GERMANY.

German Ambassador in Constantinople.

LONDON, July 8. The Prince of Hohenzollern-Langenbourg, brother-in-law of the King of Rumania and a relation of King Ferdinand of Bulgaria, will replace Baron von Wangenheim as German Ambassador in Constantinople.

TELEGRAMS.

A Series of Violent Explosions in a Powder Factory.

LONDON, July 9. A series of violent explosions occurred this morning in the powder factory at Hounslow. They were heard for miles and huge columns of smoke rose. No further details have yet been received.

A Big Fire in a Factory in Berlin.

LONDON, July 9. A big fire has occurred in the United Chemical Works at Charlottenburg a suburb of Berlin.

AUSTRALIA.

Creation of the Minister of Marine in Australia.

MELBOURNE.—In the House of Representatives Mr. Fisher announced the creation of the Minister of Marine to assist the Minister of Defence also the introduction of the National Register Bill and the appointment of a non-party committee including two representatives from each state to which questions relating to war will be referred by the Commonwealth.

UNITED STATES.

German Wireless Station Taken over.

LONDON, July 9. New York.—The Government has taken over the German wireless station at Sayville, the only remaining means of communicating with Germany. There have been many complaints recently of messages being sent which violate American neutrality.

A New York Liner on Fire.

LONDON, July 9. The New York liner "Minnehaha," bound for London, wireless from Mid Atlantic that she is fighting a fire in hold No. 3.

The Fire Under Control.

The fire on the "Minnehaha" has been controlled, and she is returning to Liverpool. The captain of the ship is reported to have been suffocated by steam.

Devastating Tornadoes in America.

Great Loss of Life.

LONDON, July 9. Tornadoes and cloud bursts are sweeping over Missouri, Illinois, Indiana and Ohio, causing great loss of life and property. In Ohio alone a train has been blown off the line and a number of people are covered with what blown from the sky. Twenty people have been killed in Ohio and many have been also drowned in the returning of two boats.

Many Reply to the American Note.

LONDON, July 9. WASHINGTON.—President Wilson has decided not to accede to the request of Mr. Gerard, Ambassador in Berlin, for instructions regarding a tentative draft of the German note regarding the "Lusitania" which has been submitted to him. President Wilson being of opinion that he cannot entertain any discussion until the note is formally submitted.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

Crop Telegram.

Condition Good.

SIMLA, July 9. The crops telegram for the week ending the 3rd July indicate that the rainfall was generally sufficient during the week, which facilitated agricultural operations. Prospects of standing crops are generally reported to be satisfactory. Health of the cattle is good except in Assam, Bengal and Orissa and Behar, where cattle disease is still prevailing. Fodder and water are sufficient. There are no marked fluctuations in prices.

Plague Mortality.

SIMLA, July 8. The total plague mortality for all India for this week ending the 3rd July was 489 against 583 cases. The following are the provincial figures. The Bombay Presidency 139, Madras Presidency 4, Bengal 1, Behar Orissa 5, United Provinces 1, Punjab 63, Burma 38, Mysore state 28, North West Frontier 2.

Telegraphic Transfers.

SIMLA, July 9. The following is the result of the sale of deferred and immediate telegraphic transfers on the Secretary of State for India in London on Friday the 9th July 1915. The deferred telegraphic transfers were sold at the rate of 1s. 10d. 2d. the rupee. Total amount of tenders received from deferred telegraphic transfers: Calcutta £345,000, Bombay £120,000, Madras £30,000, total £495,000. Immediate telegraphic transfers nil. Only one million has been accepted.

CALCUTTA.

Assam Tea Estate.

For Impoverished Bengali Ryots.

CALCUTTA, July 9. It is long suggested that the impoverished ryots of the Eastern districts of East Bengal should be encouraged to migrate to the Assam tea estates.

TELEGRAMS.

A Suit for Dissolution of Marriage.

CALCUTTA, July 9. In a suit brought by Mr. Charles James Madden for the dissolution of marriage against his wife Mary Florence Madden on the ground of her misconduct with Cyril Chilton, Manager of the Anglo-Swiss Company and others, Mr. Percival James Kerr was examined "de bene esse" on behalf of Chilton, to-day at the High Court before Justice Mullick. Chilton was charged with misconduct with the respondent at Howrah on the 10th May last and Mr. Kerr's evidence related to this particular charge. The witness said that he was the Superintendent, Civil Veterinary Department, Bengal and had been appointed to the Indian Army Reserve of Officers. He was under orders to leave Calcutta immediately. He had known Chilton since August last, when the witness joined the Calcutta Light Horse. In February last they were in camp and shared the same tent. Chilton told the witness that he was going on tour in Southern India and returned on the 5th May and took up his residence in their quarters. That afternoon they went together in a motor car to Tollygunj to play golf and returned together. At night they went to the theatre. On the 9th they were together the whole day, and at night witness sent Chilton's car to Garage. On the 10th May they got up together and after breakfast each went to his office. In the evening they were together and at night Chilton slept on a camp bed alongside of the witness. This closed "de bene esse" examination.

Increasing of Madat Smoking in Calcutta.

CALCUTTA, July 8. The increase of Madat smoking in Calcutta is said to be very marked and scores of dens given over to it have sprung up all over the city, which fact is causing a great deal of anxiety among the Officers of the Excise Department. Madat which consists of a mixture of opium, guava leaves and tobacco, is smoked in very small quantities in a chillum which is placed on the top of a long bamboo-pipe which in its turn is placed in position in the usual coconut shell. The peculiarity about Madat smoking is that smokers shudder at the sight of water and under no circumstances will have a bath. Cases have been known where madat smokers have not had a bath for four or five years. In the end it has the effect of shattering the nerves and a madat smoker, after a time becomes a more complete wreck than a drunkard, a confirmed opium eater or smoker, or one who indulges in any other deleterious drug. Inspector Smith of the Excise Department last night arrested a Pathan named Chutto Khan in a house in Hope Lane for selling madat to an informer. Three tolas of the drug were found in his possession and he is being sent up for trial. The accused was later fined Rs. 15 by the Chief Presidency Magistrate.

Customs Statement.
Revenue Statistics.

CALCUTTA, July 9. The India Customs Revenue Statement for June 1906-07 to 1915-16 issued by the Department of Statistics show that the total gross Indian sea and Land Customs Revenue (excluding salt Revenue) during June 1915 amounted Rs. 70 lakhs as against Rs. 71 lakhs in May 1915 and Rs. 81 lakhs in June 1914. Compared with June 1914 there has been, noticeable increases in petroleum, (Rs. 150,000), sugar (Rs. 99,000), and export duties on rice (Rs. 10,000). The principal decreases are in liquors (minus Rs. 151,000), silver bullion (minus Rs. 592,000), cotton goods (minus Rs. 18,000), metals (minus Rs. 305,000), manufactured articles (minus Rs. 154,000). As compared with May 1915 the important increases are in liquors (plus Rs. 73,000), petroleum (plus Rs. 170,000), cotton goods (plus Rs. 142,000); while the most noticeable decreases have been in silver bullion and coin (minus Rs. 314,000), articles of food and drink (minus Rs. 50,000), and export duties on rice (minus Rs. 218,000).

Pragore Dacoity Case.

CALCUTTA July 9. The hearing of this case was commenced yesterday before the Special Tribunal, Naimuddin Paramanik, was the first witness examined. He confirmed the evidence of the previous witnesses as to the hiring of the boats and the doings of the Dabus within them. He also said that a revolver was fired against a constable from the boat. Bhupati Kumar Bose, the Police Sub-Inspector was the next witness examined.

BOMBAY.

The New Law Member.

Bombay Comment.

BOMBAY, July 9. The only Bombay paper which appears to have commented on the appointment of Mr. G. R. Lowndes to succeed to the Law Membership of the Viceroy's Legislative Council, is the "Times of India"; but this is not surprising, seeing the appointment takes everybody by surprise. Mr. Lowndes, who left Bombay in 1911, though he was perhaps the cleverest lawyer of the whole Bombay Bar, was little known outside the Law Courts. Since his retirement from the Bombay Bar in 1911 Mr. Lowndes has lived in comparative retirement, practising at the Privy Council Bar, but in the most unobtrusive fashion. By all who knew him the selection will be most warmly approved. Mr. Lowndes is an exceedingly sound lawyer. He always commanded the ear of the Court, and was not only listened to, but highly esteemed and respected by all Judges. He is also a gentleman of the highest personal character. In Bombay he lived a quiet life and his merits were known only to the Judges and barristers and a small circle of personal friends. Those, however, recognised in him not only an unusually clear headed lawyer, but one who carried into his practice the principles of uprightness and integrity, and who would never lend himself to the devious methods which are often associated with the pursuit of the law. Many stories are told by those with whom he practised, of his kindness of heart, and desire

TELEGRAMS.

to help a lame dog over a stile. In him His Excellency the Viceroy will secure the co-operation of a thoroughly sound lawyer and a very upright man. We have little doubt that in this sphere a gentleman of Mr. Lowndes' talents will also develop the larger outlook of life and interest in the affairs which have been associated with many of the Englishmen who have held the post.

A Suit Concerning the Indian Specie Bank.

BOMBAY, July 9. At the High Court to-day Justice Macleod settled the issues in a suit filed by the Official Liquidator of the Indian Specie Bank, Ltd., against Sir Vithaldas Thackersey and eight other Directors of the Bank for the recovery of Rs. 1,56,64,491 as the Directors' liability. One of the issues raised was that the suit be dismissed as the plaintiff disclosed no cause of action. His Lordship gave an interlocutory Judgment holding that the suit must be allowed to continue but the defendants should ask for particulars from the plaintiff and if the latter did not supply the particulars they should take out summons. His Lordship further remarked that the defendants would be liable for such breaches of trust during their period of office.

SOUTH INDIA.

The Salvation Army.

The Commissioner's Proposed Lectures.

COONOR, July 9. Commissioner Booth Tucker, of the Salvation Army, who was expected to arrive here to-morrow, having altered his programme, will arrive from Ceylon on the 27th instant, and reside at "Wintermeyer," which is the Salvation Army's Home of Rest, situated between Aruvankadu and Whittington. During the sojourn here Commissioner Booth Tucker will preside at the council meetings of the officers of the Salvation Army engaged in social work in Southern India. Forty officers are expected to participate in the council meetings, which will be held at the Salvation Army's Home of Rest on the 28th and 29th instant. The most important subject selected at the council meetings is regarding the work of the Salvation Army among criminal tribes, for whom several colonies have been opened by the Salvation Army, in various parts of Southern India. Commissioner Booth Tucker will deliver a lecture on the Social Work of the Salvation Army illustrated with lantern slides, at Wellington Gymnasium on the 28th instant, Colonel Marwood Tucker, of the Devonshire Regiment, presiding.

Burst of the Monsoon.

The South-West monsoon has burst with great vigor in the station, and the whole of to-day the sky is overcast with thick clouds, and there have been torrential downpours.

The Gaekwar at Trivandrum.

TRIVANDRUM, July 9. Their Highnesses the Gaekwar and Maharanees of Baroda, accompanied by Dewan Bahadur Krishna Nair, Dewan of Travancore, visited to-day the Museum, public gardens, School of Arts, Public Library, Colleges for boys and girls, Training College, Lunatic Asylum and golf links. His Highness the Gaekwar paid a return State visit to H. H. the Maharaja of Travancore in the Darbar Hall, where H. H. the Maharaja received him with all State paraphernalia. Mr. V. P. Madhava Rao, the Gaekwar's Dewan Sahib, will be entertained this evening in the Union Club at a Garden Party.

Sales in Calcutta.

Very high value Realised.

CALCUTTA July 10. The sales of the surplus land in Harish Mukerji Road, Calcutta, that passes the Presidency Hospital, realised very high values. The front lot of 6½ "cottahs" went for Rs. 1800 a cottah, and others, were for 1500, 1650 and 1600. One lot of 5 cottahs with side street frontage realising Rs. 2200. In one case where 1650 was paid the buyer had bought a tank on the back land three years ago at Rs. 65 per cottah. One lot, which fetched 1800 a cottah, was acquired by the corporation in 1904 for 225 a cottah, that amount being raised after litigation to 280 a cottah. Yet they say at Simla that the land values have fallen in Calcutta since the capital was moved. Rs. 2200 a cottah is £ 8800 an acre or Rs. 3 a square foot.

The Severe Effect of British Blockade.

German Admissions and Proposals.

CALCUTTA, July 10. The "New York World", which made no attempt to disguise its Pro-German sympathies, publishes the report of an interview, granted to its Berlin Correspondent, by Dr. Debruck, Professor Stein and other leading German publicists. They urge the United States to put pressure on England to relax her blockade and to allow foodstuffs, cotton, copper and rubber to enter Germany, in which case Germany could consent to "mitigate" her submarine warfare. The statement is generally regarded as an admission that the effects of the British blockade are being seriously felt in Germany, and as an indication that the German reply to the last American note, contains an appeal on similar lines.

Weather Report.

SIMLA, July 10. Rainfall due to the bay monsoon current has been confined to Burma and Assam. The Arabian Sea current continued to give rain in south Madras. Showers have extended northwards along the west coast into Gujarat. Rainfall has been nearly general in Assam and Konkani and local in Lower Burma, Gujarat and south Madras. Principal amounts are: Shamo 1½ inches, Silchar 6, Dhubri 5, Dibrugarh, Tezpur and Gauhati 3, Shillong 2, Sibsagar, 1, Ahmedabad 3 quarters and Madura 1. FORECAST:—No important change.

83 విభముల బహుమతులతో 15 తులములుగల డబ్బీ 1 కి మా 1-0-0 తపాల ఖర్చులు 0.3-0

రిజిస్ట్రేషన్ చేయబడిన

“శకుంతలా”

మొదటిలు పెరుగు ముగ్ధతలము.

తాంబూలమాత్రము 22, కొండచిరుకలు 6, కార్ నేపర్ బ్రాది 1, పుకగుడ్డ 1, అత్తరుద్దె 1, పెళ్ళి 36 బహుమతులు

త్వరపడుడు!

కొద్దికత్తులే గలవు!

మంచినమయము!

విరోపాఖండ యుద్ధచరిత్రము

(మొదటి భాగము సిద్ధమైనది.) ధర 8 ఆణాలు మాత్రమే. పోస్టేజ్ సహా 0.1-0.

ఈ యుద్ధచరిత్రము అందరికీ తెలియజేయుటకు ముఖ్యమైనది. మా ప్రకటన వలననే ధేనురేక ప్రకటనమును, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతినిధియూపముగ ముద్రించిన పుస్తకమిది కాదు. ఇతరులు ప్రపంచము గామములలో కనుగొనవలసిన యుద్ధముల విషయములను అభివృద్ధి గామము “రిజిస్ట్రేషన్ విరోపాఖండ మున” బహుమతి మొదలగు వారికి గలగు యుద్ధమునంతయు వివరించి వ్రాసియున్నది. ఈ యుద్ధ చరిత్రములను అందరు చక్కగా చూచుకొని జగత్తులో మొదటి భాగమును నెలుపుచేసి యీ ప్రకటనముల శ్రద్ధతో చదివినవలెను. యే కాధిపత్యమును సామంతుడు, ఇతర యేకమత్యమునందైన వింత ఆస్తియు ఏకాధిపత్యమునా మామూలుగా జరగని యే కాధిపత్యము ఉద్భవించుట అధికారి విజృంభణము, రాజ్యమును దుర్వినియోగము చేసి పోలూరికాటలు బాల్కన్ టర్కీ యుద్ధముల ఫలితములు విరోపా సామ్రాజ్యముల యుద్ధములను ఆస్తియు యుద్ధముల చరిత్రము వెలక సామ్రాజ్యముల యుద్ధములను సామ్రాజ్యముల యుద్ధములను ఆస్తియు యుద్ధములను ఆస్తియు విరోపా చరిత్రము వింతవిపులుగా నిజకారణ సహితముగా నెరవేరు నిదివరకు వ్రాయలేదని నొక్కి చెప్పగలము. పుస్తకమును దీని చదివినవారి కీ విషయముల సత్యావస్థయు తెలియును ఇందులో 80 పేజీలతో చిత్రపటములును, 6 భూగోళపటములును, 120 పుటల విషయము నున్నది. ఈ పుస్తకమును గోరువారికి వి. పి. మూలకమునబంపబడును. వెంట వెంటనే తమిళభాషాగ్రములు వెలువడుచుండును. ఇందులో అర్థ పేజుల ముద్రించిన చక్కని చిత్రములుగలవు. ఇవ్వబడును. చిరునామా -- సువీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టు బాక్సు నెం 167, మద్రాసు. ఇ.

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

[పద్య కావ్యము.]

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? ఏయే సమయముల నెట్టి పరిణామములు బొందినది? మనుజుల నీతి మొదలు నెట్లుండే? కులధేయతలకలిగే? ధర్మము లెప్పుడెట్లు మార్పు నొందే? ఆచారవ్యవహారము లెట్లు మారతే? ఈ మొదలగు విషయము లెప్పుడో యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. పరమరామచరిత్రము, సుగరచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రము లిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపువారు బుద్ధిబలముచే ప్రపంచ సీతగతులు ముందెట్లుండెనని యూహించి స్థిరపరిచిన విషయము లింద నేకములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి గ్రంథమునై మంచియుభిప్రాయము నిచ్చియున్నాడు. తెలియిగుల గులభము. మంచికాగితములనై ముద్రింపబడి నిండు క్యాలిగో లైందుచేయించబడియున్నది. 900 పుటలు వెల 4-0-0 అత్యుత్తమప్రతి 5-0-0 కచ్చులు చేతే. వలయువారి చిరునామాక వాయనమును.

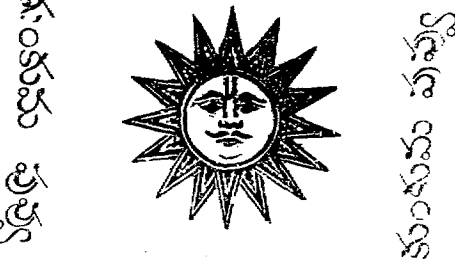
(4-12-14) జనమంచి శేషాదిత్య, తెలుగుపండితుడు, మ్యూనిసిపల్ పబ్లికేషన్, కడప.

గ్యాలీ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకు, వాటిని బాగుచేయు గణగని తరగతును నిర్వహింపకు మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో యేజీ భాగములు యేయేపనులుచేయునో అవి చేసి పోయినపుడు స్వల్పముగా చేయు రిపేరులను యూజుంకముల పై అభ్యాసపూర్వకముగా గుసాథ గాలిలో, యూజుంకముల కొరకల్ల నేర్పించుచును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటువారికధ్యపించి తై నెత్తు నున్నచి పంపబడును యిందులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును. కాలము 15 తారీఖునక్లాసు ప్రారంభ మైనది. జూలై నెల 15న క్లాసులోగా దరఖాస్తులు పంపుకూ 10 రూపాయలు అధ్యాపకు పంపువారికి సాక్షము ఒకవోలు కొరకగలను ఈ క్రింది నుదహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.

గ్యాలీ అండ్ కో, గ్రాన్డ్, మదరాసు
Galley & Co, 149, Broadway, Madras.

కుంకుమ పువ్వు

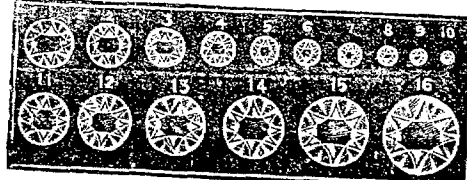

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావర్ష దొరకును. కొనుగారు మూర్తముగ్గురు గమనింపుడు. కరస్పాండ్లను మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును :—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ,
21, హమ్మింగ్స్, బొంబాయి.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

మరాఠు సరకులు, పదరారు ఉమ్మడి. తంతి వినియోగము:—“ఉమ్మడియార్” ఇందుక్రింద కనుపరచినట్టిన్ని ఇతరమైనట్టిన్ని బర్మానైజులకు తగుమైనటుల ఇమిటేషన్ కంపులున్న నైక్రాంతములు వగైరా కమలములున్న బేడకాసులు అణకాసులున్న బగారపు నగలున్న ప్రైరాఫ్యుగల నగలున్న కావలసినవారు మా కాలిగులను కేప్రించుకొని ధరిలను తెలుసుకొని మాకుఅర్జర్లు పంపుమని ప్రార్థించుచున్నాము.

పరిశ్రమవిద్య.

చేతిపనులు నేర్చుకొనువారికి అత్యుత్తమ పోలో గ్రాన్డైస్ ఎస్. గోపాల స్వామి నాయనిచే నడుపబడుచున్న ప్రాసిన తెనుగు గ్రంథము. ఇది దేశీయతయను పనులు చేయవలసిన ముందుకు చేతివేయవలసిన సహాయము లేక నేర్వరవచ్చును. భాషాగ్రహణ తంత్రము 1 భాగము:— ఇందు పోలోయతీయ విభము, నేలపిండు, నీటిపిండు, కట్టములున్నవి. వెల 8 ఆణాలు. డిల్ 2వ భాగము 1 భాగము:— అభ్యాసములకు కరెన్సులని విడిచిన ప్రామెడెక్టాస్టి, పోటింగ్ లైట్, వివిధ పోలోలు, చేతిగుడ్డలనై పోలోలైట్లు, కంటికి కనబడకయుండి కావలసిన కనుగునటుల చేయు వివిధతంత్రములనున్నవి. వెల 8 ఆణాలు. విద్యార్థులు 1 భాగము:— భాషామలచేయుట, మరాఠీ, కన్నడ, సింధి, వాడెసిగాలు గుబ్బులు, పెంట్లు, గబ్బులస్తాపులు, ఎలెక్ట్రిక్ బ్యాటరీలు, టెల్, ఎలెక్ట్రిక్ లైట్లు, లైటు, గ్లెస్సు, ఎల్వింగ్ కొవ్వొత్తులు అగ్నిపుల్లు మనమే చేసికొన నేర్చును. వెల 8 ఆణాలు. 2వ భాగము:— పోలోలకు కావలసిన సామానులు ఎలెక్ట్రిక్ కేక్లను, క్రుత్తివెల్లులు రకరకములు, వివిధ పెంట్లు సింధి, పగ్గిరు, అత్తరులు, వార్నిషులు, లైండింగు పనులు ఇంకా అనేక వివిధములైన పనులు గలవు. వెల 8 ఆణాలు. చిరునామా:— ఎస్. గోపాల్ అండు కంపెనీ, 18 రామానజయ్య పిల్లి, సామకాడుపేట, మద్రాసు.

మహారాజా సోప్.

ఒక తూరి ఉపయోగించుకొనిన దేహమందలి యేభాటి మునయుండు కోమలును చెడుపులేక శుద్ధముగాను చర్మము యొక్క గృహావ మైన రంగును కాంతిని పో గొట్టక చేయు సోప్ ఇది ఒకటి. వెల 8 పిల్లలునెల్లె 1 కి 1-0-0. వి. పి. ఖర్చు 4 ఆ.

ఉచితము

ఆముదాగోలై శ్రేష్ఠ్యములం బొందు ము. మాత్రగ్రంథము. నీగో అత్యుత్తమ 20 వైద్య విషయములున్నవి. కోరికవారికి ధరగాని పోస్టేజిగాని లేక కేచితిముగా పంపబడును. రాజనైద్య నారాయణజీ శేషవల్ల 20 చీవాబాద్, మద్రాసు.

తామర తైలము

మా తామరతైలము ఒక్కడెక్కడ నాలుగు అగాలగు కొని నాలుగైదు సాగులు రాచినచేడల తామర నిర్మలమగును. నయమకాని యెడల మీ నాల్గులగాలు లిరిగి తీసికొన వచ్చును. చేలకు నేను వచ్చులు విక్రయము. వెల 1-కి 0-4

నూరి

విషజ్వరాలకు, కలరాకు, సాధకి, బాలింతకు కోగములకు, వాతములకు, చిన్న చిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి:— నూరి యుపయోగమైన మంచని సర్వత్ర కేలిసియున్నది. కాక, కస్తూరి బంగారమున కన్న ప్రിയమగుచేకెడు, కుంకుమ సమయములందు మోకులు చుట్టెను. మా దీవోయానిలి కస్తూరి యంతే వదాల్చును. విముగు శేర్బులకపు. ఇంక మిక్కు మా తామరమిడి కొనినవారిని కీమము ఇచ్చియున్నది. కొనినవా కొరపాది బడించుచు విజయ తెలియించు. అట్లు చేయుటలనలన కలిసి కస్తూరి కొని మోసిపోను. తులం 1-కి మా. 30-0-0. అచ్చుతాంబూలం దీపో రింబుస్పెట్టి, మదరాసు.

వెళ్ళుము!

గుణమధికము!!

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు లోకవిఖ్యాతమైన మందు. ప్రాథమిక దశలో పడితే మునకు అమృతాంజన మునుపయోగించిన యెడల రోగము పెద్దదయి తరువాత ఉబ్బస్సుము క్రింద దించు పడితే మునకును ఉబ్బస్సుము నకును అంత సంబంధము గలదు పరీక్షించుము

వత్తియింట నుండదగిన చవుకయైన వైద్యసహాయము ఈయందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీరమందలి నుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున కారోగ్యము కలిగించును చక్కనిదబ్బీ సహా సీసా - 3 0-8-0 లు. అమృతాంజనము డిపో, 6 తంబు శెట్టిపేటి, మదరాస్.

యుద్ధ చరిత్రము.

సంవత్సరాది సంచిక!

సంవత్సరాది సంచిక!!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాది సంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆ సంచికయందు విద్యాసంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్భాగ వైశ్యసేవ, ప్రాచీనతీచి దేశ చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, శిశుుభిక్ష, మహమ్మదు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్రమహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయే కాక నిపుడు లోకమునంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సయిత మిక్రింది విషయము లులో ముద్రింపబడుచున్నది:-

1. జర్నల్, ప్రాన్సు, రుష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పరోక్షకారణములు; 3 యుద్ధ పూర్వములు, వానిఫలములు; 4 భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వానిఫలములు; 5 దుర్గకల్ప నిర్మాణము వానిఫలములు; 6 నానారాజ్యముల సైన్యముల కిరంగుల ఫలములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల ఫలములు; 8 యుద్ధ ప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల ఫలములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను దెలుపు 400 పటములు దీనియందు ప్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణములంద ధ్యాయముగ నుండగలదు. పెద్దయాక్కటియందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర వంశాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగుల పటమున్ను చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినన,

ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల	0	8	0
" అర్ధసంవత్సర "	"	0	12	0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలు చేయబడును.

యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయగోరువా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దిరిఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యా శాఖంగము కలుగ వచ్చును. దిన వారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నవి.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.

వనోపధి సారాపరిల్లా

ఇది వనోపధిసారాపరిల్లా శత్రుయగ్ధులను మరయు నకల చరిత్రలోగమలను బాగుజేయును. కీర్తిపొట్టు, సాతవాహనులపొట్టు, రణపట్టు, రక్తివికారమవలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడికంటకు ఫలక ఫల్యినిగలిగించును. శత్రుయను కుద్ధిగఁగి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

మీక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో మెకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రంగులు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుచును.

బాహుకుమందు:- ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమధువల్లి(తాగు బురు మందు, నాగపల్లిశైలమొ పైపూతకు మందు. ఈరెండుకలిపి వెలగోజలకు సరిపోవును 5.0.0.

డాక్టరు డి. బి సావంత్, ౧౪౪. ఫనస్వాడి, నం. ౨. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay

మోహినీత్రయము:- స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. ఇది మెదడుకు చలువజేయును కిండ్లనుగీచు మాన్పును. వెండ్రుకలు పెరుగును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు జేయును. వెల సీసా 1-3 0-12-0 లు మాత్రమే. అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.

త్రికాలదర్శన అద్దము

మీకు భూతభవిష్యద్దర్శన మానముల నెరుంగ కోరికగలదేని మీకు వ్రాయండి. త్రికాలఫలము లరయ నిది యొక్కటియే మార్గము. ఈ అద్దము మనకయి యోగ్యతాప్రములు మీకు వచ్చి యున్నవి. స్త్రీలు, పురుషులు, బిడ్డలు దీనియందు నమ్మకముగల వారందరు వారి యూహలను, తత్ఫలితములను తెలిసికొనగలరు. దూర ఓశముల నున్న మీ బంధువుల స్నేహితుల యోగక్షేమములు, యుద్ధసమాచారములు, వర్తకమున లాభ నష్టములు, వస్తువుల ధరలు, పరీక్షాఫలితములు, ఉద్యోగము మొదలగు ప్రశ్నలకు మా యద్దము త్రికాలముగ జవాబు ఇచ్చును.

పెద్ద చక్కని సీమ అద్దము	6	0	0
సీమ అద్దము	8	9	0
సామాన్య అద్దము	2	9	0

ఉత్తరములు ఆంగ్లేయభాషలో వ్రాయవలెను.

ఆహాభాయి వాగ్భీజీ ఫటల్,

కరంసాద్. ఆనందమార్గముగా, కైరాజిల్లా

Ashabhai Vagbhijee Patel, Karamsad.

Via Anand. Kaira District.

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇదివరకు రెండు విడివిడి.

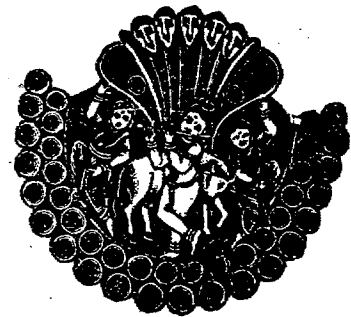
ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రలు సులభమగు భాషలో తెగినవలన లతో కథలవలె వర్ణిత మగును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు రమారమి 600 పుటలు 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0. (ప్రొఫ్టేజిత్ సహా) ప్రవేశ దుసుము లేదు. సంవత్సరముచందా ముందుగ స్వీకరింపబడును.

వలయువారు:- గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఓ.

చింతాడిపేట, మదరాసు అది వ్రాయుడు.

22. వన్నెగల (సవరము) బాగారు.

(ఇందుకు పూచీపడగలము)

గజెలనాగర

13 వవరము యెత్తు

వెల రు. 30-8-0

మతియువివిధములగు బంగారుగల, వెండిగల, రాగ్ల, తక్కినగల, మన్నగునవి ఈక్రింద కేర్పాట్ల వర్తకులందఱు కొరకును కొనువారికి క్యాటలాగులు ఉచితముగ వంతుబడును. నదరగ ఇండియా జానరెరి మ్యూసెంఫాక్టరీంగు కంపెనీ,

1/195, చైనాబాజారురోడ్డు, మద్రాసు

The Southern India

Jewellery Manufacturing Co.,

1/195, China Bazaar Road, Madras.

ఇంగ్లీషు మెయిల్ లీవరు గడియారం

యల్లవారున్న యెడరుమాను ముండిన యింగ్లీషు లీవరు గడియారము యిదియే.

యిక్కడే సీమించి తెప్పించ బడినది. యీ గడియారము యొక్క డయల్ మీద యింగ్లీషు మెయిల్ లీవరు అని

ఇంగ్లీషులో వ్రాసి స్త్రీయగు మార్కు తెలియించును. ఈగుర్తును చూచి యే తియింది. సామానులు చాలా కాలము నుంచే నీటట్లు చేయబడినది. ఇది సరియైన ప్రేమచూపును. జేబుకు అణగిండును. దీనిని వెట్టుకొని పరుగున పరుగున క్రేడపడి నను గుఱ్ఱపుసవారిగ్లను సులభముగా కండా సరిగా

దీనివెల గొలుసు రు. 2-0-0 కంగూను మెయిల్ లీవరు గడియారము గొలుసు రు. 2-0-0

కొరకువారికి పటములతో కూడిన కేట్లు ఉచితముగా పంపుచును. విక్టోరియా వాచ్ కంపెనీ,

ఫౌకారుపేటరోడ్డు, మదరాసు.

